

LÉKÁRNA

PRO VAŠE

PC

LÉKÁRNA

PRO VAŠE PC

DAVID ČEPIČKA, RICHARD COPPOLA,
CHRISTIAN HELMISS, VERENA NISSLEIN,
THOMAS RAU, MICHAL BAREŠ

ÚVOD	6
OPERAČNÍ PAMĚŤ	
BIOS si stěžuje na vadnou paměť	9
Chyba při startu v nouzovém režimu	11
BIOS, případně Windows hlásí chybu operační paměti	13
GRAFICKÁ KARTA	
Nelze změnit rozlišení	15
Nedají se spustit 3D hry	17
BIOS	
Chyba po změně konfigurace hardwaru	18
VYPALOVAČKA	
Nečekané přerušení zapisování dat na vypalovačku	20
Nejde spustit program pro vypalování dat	25
PEVNÝ DISK	
BIOS nebo Fdisk nerozpozná celou kapacitu disku	27
Pevný disk se nedá programem Fdisk rozdělit na oddíly	29
Značná kapacita, ale přece jen málo místa	31
CD ROM MECHANIKA	
Při startu programu je vyžadováno originální CD	33
USB	
Windows nenalezla zařízení připojené k USB	34
WINDOWS	
Snížený výkon ve Windows	35
Operační systém zůstává při startu „viset“	37
Jednotlivé komponenty počítače nepracují správně	38
Nelze spustit program Defragmentace disku	41
Špatné vypínání operačního systému	42
Náhlé ukončení aplikace s porušením ochrany	47
TISKÁRNA	
Potíže při tisku dokumentů s obrázky	49
Tiskárna trvale odmítá pracovat	50
Nelze nainstalovat ovladač tiskárny	52
Čas od času nelze komunikovat se síťovou tiskárnou	54
Tiskárna odmítá pracovat	55
MYŠ	
Myš je připojena, ale systém ji nerozpozná	57

LÉKÁRNA PRO VAŠE PC

vyšlo jako příloha časopisu PC WORLD

Adresa redakce: PC WORLD, Seydlerova 2451/11, 158 00 Praha 5

Tel.: (02) 57 088 123, Fax: (02) 65 20 812

E-mail: pcworld@idg.cz

Internet: www.pcworld.cz

Copyright © 2001 IDG Czech, a. s.

První pomoc pro vaše PC – slovo na úvod

Vážení čtenáři,

občas se každý počítač chová jako malé dítě. Něco mu chybí, ale vlastně nedokáže říci přesně, co. Pokud vám však přece jenom něco sdělí, pak to udělá takovým způsobem, že to stejně nikdo nepochopí. V tomto článku vám řekneme, co v sobě skrývají nejběžnější chybová hlášení ve vašem počítači a pokusíme se vám co možná nejpodrobněji vysvětlit, jak tyto chyby odstranit.

Přejeme hezké čtení

ÚVOD

Představte si takovou situaci: Chystáte se z práce domů a před odchodem si svoji práci chcete ještě na poslední chvíli vytisknout, abyste si ji mohli po cestě domů přečíst. Ale jediné, co vám tiskárna odpovídá, je „**20 Mem Overflow**“. Teď je každá rada dobrá – jak nyní z tiskárny donutit, aby co nejrychleji vytiskla vaši práci?

Nesrozumitelná hlášení. Většina hlášení, jež počítač, tiskárna a další zařízení poskytují, jsou jako kniha psaná nám nesrozumitelným jazykem. O příčině chyby se dozvíme jen málo, a o možném řešení většinou už vůbec nic. Pokud si na první pokus nedokážete vybavit, která ze akce k tomuto hlášení vedla, nezbyvá vám nic jiného, než pátrat po informacích, jak tuto chybu odstranit, popřípadě problém zkusit vyřešit metodou pokusu a omylu.

Rozluštěná chybová hlášení. V tomto článku vám sdělíme, co znamená 25 nejčastějších chybových hlášení BIOSu a Windows a jak se dají problémy, způsobující tato hlášení, odstranit. Chybová hlášení jsme uspořádali podle jednotlivých komponent počítače. To vám umožní snadno nalézt problémy týkající se například grafické karty, pevného disku anebo Windows. Zaměřili jsme se zejména operační systém Windows 98. Většina tipů se však dá použít i ve Windows 95/ME. Jestliže se řešení problému bude od zde uvedeného a platného pro Windows 98 značně odlišovat, dodatečně vás na to upozorníme. Jednotlivá chybová hlášení se mohou od sebe také nepatrně odlišovat – to závisí zvláště na verzi BIOSu a hardwaru vašeho počítače.

Po stopách většiny chyb. Teoreticky může existovat tolik různých konfigurací počítače, kolik je uživatelů. Určitá chybová hlášení se však objevují znovu a znovu. Je to hlavně tím, že pro různé chyby mají Windows zabudována stejná chybová hlášení. To je příklad velmi obávané chyby o objevení se výjimky (text „**Objevila se výjimka na...**“). K jiným chybám jsou náchylné některé hardwarové komponenty, jako je například operační paměť.

Když zlobí operační paměť. Operační paměť RAM je vcelku finančně dostupná, a proto celá řada uživatelů vybavuje své počítače, co se právě paměti týká, velmi velkoryse. Po počáteční radosti ze zvýšeného výkonu přijde deprese – to když se začnou objevovat chybová hlášení BIOSu typu „**Memory test fail**“ (v případě poškození paměti anebo „**Parity Error**“). V našem článku se dozvíte, jak tyto chyby eliminovat.

Když zlobí vypalovačka. V dnešní době se vypaluje pomalu vše, co se vypálit dá. Ale i radost z vypáleného CD disku může být zkalena, pokud se objeví chyba typu „**Buffer Underrun**“, po které můžete vypalované CD leda tak vyhodit. Tipy pro vyřešení tohoto problému také najdete v našem článku, a to v části věnované vypalovačce.

Když zlobí pevný disk. Někdy se objeví chybové hlášení už při formátování disku. Také váš počítač může vyzvat například k použití jiného kabelu. Co všechno musíte udělat, když se vyskytnou problémy tohoto druhu, vám také poradíme, a to v sekci věnované pevnému disku.

Windows se také hlásí o slovo. Ve Windows vám v mnoha případech ještě dlouho nebude jasné, která komponenta zapříčinila chybové hlášení anebo proč se vlastně toto hlášení objevilo. Co vlastně znamená chyba výjimky (text „**Objevila se výjimka na...**“) a další podobná podivuhodná hlášení a jak se před nimi chránit, vám poradíme v sekci věnované Windows.

Spíše se chybám vyhýbat než je napravovat. Pomocí našich tipů byste měli dokázat odstranit nejčastěji se objevující chybová hlášení. Samozřejmě by bylo daleko nejlepší, kdyby se tato hlášení vůbec neobjevovala. Pokud budete respektovat několik dále uvedených pravidel, máte vcelku solidní vyhlídky:

1. Never touch a running system, což znamená: Máte-li svůj systém stabilní, nechte jej raději v klidu. Je provedení nějaké změny nevyhnutelné? Pak si poznamenejte, co jste všechno modifikovali. Potom víte, co udělat a jak systém vrátit do původního stavu, pokud se vám začnou sypat chybová hlášení jedno za druhým.

2. Stabilní nebo rychlý – toť otázka. Ten, kdo přetaktuje procesor či

grafickou kartu až na pokraj jejich možností a v BIOSu nastaví pro operační paměť velmi razantní hodnoty, nesmí se divit, že se mu najednou začne objevovat řetězec nejrůznějších chyb. Takže když se nebudete snažit ze svého počítače za každou cenu vymáčkout co možná největší výkon, vyhnete se neustálému zatuhávání a prodloužíte si také životnost hardwaru.

3. Vyvarujte se konfliktům různých verzí. Používejte vždy nejnovější ovladače hardwarových komponent, ale nezapomeňte předtím staré verze bezesbýtku smazat. Tak zajistíte, aby proti sobě nešly staré a nové verze téhož ovladače.

4. Chytrý uživatel chybám předchází. Velmi vám doporučujeme dělat si zálohy stabilní konfigurace Windows. Jen tak můžete vždy provést rychle a pohodlně obnovu původní konfigurace systému, když se vám z nějakého důvodu ta aktuální poškodí. K tomuto účelu vám poslouží programy **Drive Image** od firmy Powerquest (viz internetovou adresu aktuální www.powerquest.com), **HD Copy 2.04.05** – demoverzi programu vám nabízíme **na našem CD**, případně se dá stáhnout z internetu na adrese www.hdcopy.com (HDCOPY.ZIP, 134 KB), nebo **Norton Ghost 2001** od firmy Symantec (viz adresu <http://www.symantec.com/region/cz/product/>).

Nechval dne před večerem. I když váš počítač právě pracuje bezchybně, měli byste si pro všechny případy tento článek uschovat, neboť člověk nikdy neví, kdy se mu objeví na monitoru modrá obrazovka...

1. OPERAČNÍ PAMĚŤ

BIOS si stěžuje na vadnou paměť

CHYBA: Po spuštění počítače se objeví startovací obrazovka. V ní se zobrazuje mimo jiné popis verze BIOSu, jakož i frekvence mikroprocesoru a připojená zařízení. V dolní části obrazovky ale čtete text „Memory test fail. Press F1 to continue or DEL to enter Setup“.

PŘÍČINY: Při každém startu počítače testuje BIOS operační paměť RAM a snaží se nalézt chyby. Při tomto testu se do jednotlivých sektorů paměti zapisují určitá data, která se hned poté zase čtou. Pokud zapisovaná a čtená hodnota nesouhlasí, BIOS ohlásí, že se test paměti nezdařil. Obvykle BIOS provádí test paměti třikrát za sebou. Pokud je v BIOSu Award v menu *BIOS Features Setup* nastavena položka „Quick Power On Self Test“ na „Enabled“, testuje BIOS paměť RAM pouze jednou. Tím se urychlí start počítače. U BIOSu AMI, případně Phoenix urychlí start počítače položka *Quick Start*. V tomto případě BIOS testuje pouze oblast důležitou pro systém MS-DOS, což je oblast do velikosti 1 MB. Tuto volbu najdete v nabídce *Advanced CMOS Setup*, popř. *Boot Setup*.

Chyba paměti RAM se vyskytuje zvláště u pomalejších paměťových modulů, například u paměťových modulů PC 66 v systému, jenž pracuje s frekvencí paměti 133 MHz. Dále může vzniknout chyba při komunikaci mezi pamětí RAM a BIOSem, jelikož BIOS načítá specifikaci paměťového modulu z paměti EEPROM. Pokud jsou v ní uvedeny nesprávné údaje, nebo jsou údaje zaneseny v nesprávném registru, nemůže BIOS správně paměť určit a hlásí ji jako chybnou. To, že se BIOS s pamětí RAM neshodne, se může také stát tehdy, když se značně oslabí signál. Další příčinou, jež se objevuje zejména u starších počítačů, je znečištění kontaktů mezi paměťovými moduly a nástavcem pro paměť. Nejpravděpodobnější příčinou ale většinou stejně je chybný paměťový modul.

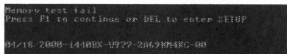
ŘEŠENÍ 1: Přesvědčete se, že paměťové moduly, které máte v počíta-

či, odpovídají typu modulů uvedených v příručce k základní desce. Na každé paměti je její typ vyznačen (např. PC 100).

ŘEŠENÍ 2: Pro odstranění problémů při komunikaci mezi BIOSem a pamětí RAM byste měli mít v BIOSu nastaveny přednastavené hodnoty, případně větší, a to zejména u parametrů *CAS Latency Time*, *RAS to CAS Delay*. Tím zpomalíte přístup do paměti RAM. Spusťte počítač a vstupte do BIOSu. Podle jeho typu musíte pro vstup stisknout klávesy Delete, F1, F2, F10 nebo Ctrl+Alt+Esc. V BIOSu AMI zvolte v menu *Advanced Chipset Setup*, *SDRAM CAS# Latency* hodnotu **3**. U BIOSu Award nastavte v menu *Chipset Features Setup*, *SDRAM CAS Latency Time* rovněž hodnotu **3**. V BIOSu Phoenix se tato hodnota změnit nedá, zde pomůže utilita **Tweakbios**, jež přistupuje přímo k čipu. Omezenou verzi tohoto programu můžete nalézt **na našem CD**, případně na internetové adrese www.miro.pair.com/tweakbios (TWK153B.ZIP, 159 KB). Pomohla vám změna nastavení výše uvedených hodnot? Pak nemusíte s pomalejším přístupem do paměti zůstat navěky. Zkuste update BIOSu.

ŘEŠENÍ 3: Zkuste zasadit paměťový modul do jiné patice, tam možná bude fungovat bezchybně. Nezapomeňte také vyčistit kontakty – zkuste použít líh anebo ještě lépe obyčejnou pryž na gumování.

ŘEŠENÍ 4: Objeví-li se chyba znovu, stiskněte klávesu F1 a nechte počítač nastartovat. Mělo by vše proběhnout bez problémů, alespoň do té doby, než nějaký program zkusí zabrat poškozenou paměť. Jakmile se ale zatuhnutí počítače začne objevovat častěji, než je snesitelné, je třeba paměťový modul vyměnit. V každém případě nejprve vyzkoušejte, zda je modul skutečně chybný. K tomuto účelu můžete použít například program **Amidiag**. Najdete jej **na našem CD**, případně na internetové adrese www.ami.com (DIAGDEMO.ZIP, 1361 KB).


```
Memory test fail
Press F1 to continue or DEL to enter SETUP

04/18/2000-14:08:19??-20690948C-00
```

Chyba operační paměti: Při startu počítače testuje BIOS operační paměť RAM. Pokud je paměťový modul vadný, případně pokud dojde ke konfliktu mezi pamětí a BIOSem, objeví se toto chybové

hlášení

2. OPERAČNÍ PAMĚŤ

Chyba při startu v nouzovém režimu

CHYBA: Spouštíte počítač v nouzovém režimu, protože chcete prozkoumat a případně odstranit nějakou chybu v systému anebo jednoduše odinstalovat ovladač nějakého zařízení. Avšak sotva zvolíte ze startovací nabídky volbu *Nouzový režim*, objeví se hlášení oznamující chybu paměti XMS na adrese XXXXXXXX, a tím pádem se odmítá zavedení ovladače pro XMS.

PŘÍČINA: Při spouštění počítače v nouzovém režimu testuje ovladač HIMEM.SYS ve Windows 95/98/ME rozšířenou paměť nad 1 MB. Ovladač hlásí chybu, pokud mu tato paměť nedokáže korektně odpovědět, což je v případě, když je v BIOSu nastaven příliš rychlý přístup do paměti. Samozřejmě i tento ovladač může objevit chybný modul. Ptáte se, jak je možné, že se tato chyba neobjevila už při testu paměti samotným BIOSem? Ovladač HIMEM.SYS provádí daleko důkladnější test paměti a tím může vadný modul paměti objevit snáze. Také paměťové moduly, jež jsou v počítači a nejsou pro tento systém určeny – to mohou být například moduly PC 133 v systémech s procesorem Celeron, mohou tuto chybu vyvolat. U systémů se socketem 7 je možný další zdroj potíží – poškozená cache paměť na základní desce.

ŘEŠENÍ 1: Nejprve byste měli odstranit možné příčiny chyb v BIOSu. Nastavte proto u voleb *SDRAM Timing*, *RAS to CAS Delay* nebo *CAS Latency Time* vyšší hodnoty. Tím přístup do operační paměti zpomalíte. Podrobnější návod naleznete v tipu č.1, řešení č.2. Kromě toho byste měli bod nazvaný *Gate A20 Option* nebo podobně, nastavit na *Normal*. V AMI BIOSu najdete tuto volbu v nabídce *Advanced CMOS Setup*, v Award BIOSu je v nabídce *BIOS Features Setup*. V BIOSu Phoenix se tato volba nevyskytuje.

ŘEŠENÍ 2: Pokud se tato chyba objevuje dále, je pravděpodobně po-

škozená samotná operační paměť. Před její výměnou byste ji měli ještě důkladně softwarově otestovat, a to například programem **Amidiag** (viz bod č.1, řešení 4). Pokud opravdu budete shánět modul nový, dejte pozor na to, abyste si pořídili modul odpovídající vaší základní desce. Patříčný popis vhodných modulů najdete v manuálu k základní desce.

ŘEŠENÍ 3: Při chybě u počítače se Socketem 7 nastavte v BIOSu položku *External Cache* na *Disabled*. Tuto volbu najdete u AMI BIOSu v menu *Advanced CMOS Setup*, u Award BIOSu v menu *BIOS Features Setup* a v BIOSu Phoenix v nabídce *Advanced menu*. Podaří-li se vám tímto postupem chybu odstranit, doporučujeme kontaktovat výrobce vaší základní desky ohledně výměny vadného modulu paměti Cache.

3. OPERAČNÍ PAMĚŤ

BIOS, případně Windows hlásí chybu operační paměti

CHYBA: *Spouštíte počítač, a ještě před samotným spuštěním grafického rozhraní Windows se najednou objeví chybové hlášení RAM PARITY ERROR nebo Parity Error at ??????. Případně se tato chyba náhle objeví ve Windows jako modrá obrazovka s výše uvedeným hlášením.*

PŘÍČINA: Vyskytne-li se toto chybové hlášení, objevil mikroprocesor vadný paritní bit. Tento bit vytváří v paměťové oblasti kontrolní součet osmi předcházejících bitů. Po zápisu do paměťové oblasti, vytváří počítač v paritním bitu kontrolní součet. Pokud tento nesouhlasí s uloženou hodnotou, vydá mikroprocesor pomocí operačního systému výše uvedené chybové hlášení.

Tato chyba se však objevuje pouze u modulů paměti RAM, jež jsou označeny symbolem „Parity“, popř. „ECC (Error Correction Code)“. Modul poznáte také tak, že obsahuje navíc jeden paměťový čip právě pro rozpoznání a opravu chyb, takže na jednom modulu je nasazeno devět místo obvyklých osmi čipů. Tyto moduly jsou také dražší než moduly bez korekčního čipu.

Pro chybu parity (Parity Error) existuje celá řada dalších příčin. Například můžete mít smíchaný operační paměti s paritním čipem a bez něj. Nebo vaše základní deska vyžaduje moduly s paritním bitem, ale vy na ní máte nainstalovány moduly bez paritního čipu. Dalším iniciátorem této chyby mohou být rušivé signály ze sběrnice. Ty mohou být způsobeny špatným uspořádáním součástek na základní desce, nebo vadným zdrojem. A právě při nastavení paměti na nejvyšší výkon právě pomocí BIOSu se dá velmi snadno přijít k této chybě. Také nejružnější komponenty, jako je grafická, zvuková, případně síťová karta, mohou být příčinou tohoto jevu, zejména pokud mají povolen přímý přístup do paměti.

Konečně je možná také varianta, kdy tuto chybu způsobuje virus (Parity Boot B).

Nejčastější příčinou ale stejně je vadný paměťový modul, protože se do něj nemůže uložit kontrolní hodnota součtu.

ŘEŠENÍ 1: Nemáte na počítači žádnou paměť označenou jako „Parity“ nebo „ECC“, případně máte směs modulů s paritou a bez ní? Pak musíte v BIOSu kontrolu parity vypnout, čili nastavit volbu na „Disabled“. V AMI BIOSu zvolte bod *Parity Check*, jež najdete v menu *Advanced Chipset Setup*. V BIOSu Award se tato možnost nazývá *ECC Check*, případně *SDRAM Data Integrity Mode* a dá se najít v menu *Chipset Features Setup*. V BIOSu Phoenix se tato volba vyskytuje pod bodem *Parity Mode* nebo *ECC Control*, a to v menu *Advanced Chipset Control*.

ŘEŠENÍ 2: Zkuste snížit dobu přístupu na operační paměť, tj. nastavte v BIOSu co možná nejvyšší hodnoty týkající se operační paměti. Postupujte tak, jak je uvedeno v tipu č.1, řešení č.2. Dále se ujistěte, že ve vašem rychlém počítači nemáte žádné pomalé moduly RAM, např. PC 66 v systému o frekvenci sběrnice 133 MHz. Podívejte se do manuálu k základní desce, jaké moduly paměti RAM deska vyžaduje.

ŘEŠENÍ 3: Pro vyloučení dalších zdrojů chyb byste měli pro všechny komponenty jako je grafická karta, čipová sada základní desky a SCSI řadič, nainstalovat nejaktuálnější ovladače. Objeví-li se chyba znovu, je třeba vymezit příčinu a to tak, že budete ze systému postupně vyřazovat ty komponenty, které tam nejsou nezbytně nutné, tj. například zvuková či síťová karta. Pokud po vyřazení komponenty chyba zmizí, je s nejvyšší pravděpodobností právě vyřazená součástka příčinou všech potíží. Zkontrolujte také váš systém antivirovým programem.

ŘEŠENÍ 4: Jestliže tato opatření nezaberou a chyba se objeví znovu, je určité špatný paměťový modul. Zde pomůže jediné – výměna za nový. Jestliže máte na desce zasazeno modulů několik, vyndavejte je postupně, abyste byli schopni stanovit vadný. Jako alternativu můžete použít testovací program, kupříkladu **Amidiag** (viz tip č.1, řešení č.4). Ten celou paměť podrobí analýze a stanoví vadný modul.

4. GRAFICKÁ KARTA

Nelze změnit rozlišení

CHYBA: Když například pomocí ikony *Ovládací panely/Obrázovka* chcete změnit rozlišení pomocí vaší nové grafické karty, objeví se najednou chybové hlášení: Při otevírání souboru C:\Windows\System\Desk.CPL se objevila chyba. A ve Windows zůstává rozlišení původní.

PŘÍČINA: Nový ovladač grafické karty koliduje se starým. Ovladač grafické karty změnil soubor DESK.CPL. Tento soubor je odpovědný za *Vlastnosti obrazovky* v okně *Ovládací panely*. Ovladače doplňují soubor DESK.CPL o karty, například pro výstup na televizi, přetaktování, nastavení Direct 3D a Open GL. Pakliže jste starý ovladač korektně neodinstalovali, nemůže nový ovladač správně nastavit soubor DESK.CPL a důsledkem toho všeho je výše uvedené chybové hlášení.

ŘEŠENÍ: Máte grafickou kartu s čipem Nvidia TNT nebo GeForce a používáte ovladače **Detonator** ve verzi číslo 6.34 nebo 6.50? Pak možná bude stačit smazat soubor NVRSDE.DLL, jenž se nachází ve složce C:\Windows\System. Tímto způsobem smažete všechny karty, jež jsou za daný konflikt odpovědné.

Jestliže se chybové hlášení objeví znovu, nezbyvá vám nic jiného než vyhledat odpovídající staré ovladače. Klepněte na nabídku *Start/Nastavení/Ovládací panely/Obrázovka*. Zde klepněte na kartu *Nastavení* a stiskněte tlačítko *Další vlastnosti*, dále na kartu adaptér a tam na tlačítko *Změnit*. Zde vyberte možnost *Zobrazit všechna zařízení* a z políčka *Výrobci* zvolte *Standardní typy obrazovek*. V poli *Modely* zvolte možnost *Standardní grafický adaptér (VGA)*. Restartujte počítač a odinstalujte ovladač staré grafické karty pomocí ikony *Přidat nebo odebrat programy*. Nyní restartujte počítač v nouzovém režimu – při startu nechte stisknutou klávesu F8, případně Ctrl (u Windows 98). Zvolte ze spouštěcího menu patřičnou položku a po nastartování Windows klepněte na ikonu

Ovládací pamely/Systém. Zvolte kartu *Správce zařízení* a klepněte na ikonu *Zobrazovací adaptéry*. Nyní vidíte všechny karty, pro něž máte v systému nainstalovány ovladače. Označte je všechny a klepněte na tlačítko *Odebrat*.

Konečně spusťte program **Editor registru**, a to pomocí nabídky *Start/Spustit*. Do políčka *Otevřít* zadejte příkaz **Regedit**. V tomto programu pomocí klávesové zkratky CtrlF vyhledejte všechny odkazy, které obsahují název všech vašich bývalých grafických karet, a smažte je. Po restartování počítače už stačí pouze znovu nainstalovat ty správné ovladače.

5. GRAFICKÁ KARTA

Nedají se spustit 3D hry

CHYBA: *Spouštíte nějakou 3D hru, jakou je například Star Trek Voyager: Elite Force. Namísto úvodní obrazovky ses ale zobrazí chybové hlášení „... could not load OpenGL subsystem“.*

PŘÍČINA: Hry, jež mají spouštění založeno na podobném principu jako hra Quake (tzv. Quake Engine), hlásí tuto chybu v případě, kdy nenajdou grafickou kartu, která hru podporuje. Existuje několik možných příčin, proč hra nejde spustit. Buď grafická karta nepodporuje Open GL, nebo má málo paměti. Toto hlášení ale obdržíte i tehdy, když máte špatný ovladač pro Open GL, případně vůbec žádný. Spouštění hry se také zastaví, když jako barevnou hloubku máte méně jak 16 bitů.

ŘEŠENÍ 1: Nejprve se ujistěte, zda vaše grafická karta splňuje všechny požadavky pro spuštění hry. To se dozvíte z manuálu ke hře.

ŘEŠENÍ 2: Nainstalujte nejnovější ovladače grafické karty. Získáte je například z internetové stránky výrobce vaší grafické karty. Pokud tam žádný ovladač nenajdete, zkuste internetovou stránku výrobce grafického čipu vaší karty. Pokud existuje speciální ovladač Open GL pro vaši kartu, měli byste jej použít. Většinou je podpora Open GL zabudována přímo v ovladačích.

Upozornění: Před instalací nových ovladačů pečlivě odinstalujte ty staré (viz tip č. 4).

ŘEŠENÍ 3: Ujistěte se, že máte nastavenou nejméně 16bitovou barevnou hloubku. Nastavení zjistíte pomocí nabídky *Start/Nastavení/Ovládací panely/Obrazovka/karta Nastavení/pole Barevná paleta*.

6. BIOS

Chyba po změně konfigurace hardwaru

CHYBA: *Změnili jste hardware ve vašem systému, tedy například jste přidali novou kartu. Nebo jste změnili přiřazení hodnot přerušení v BIOSu počítače, případně ve Windows. Po zapnutí počítače se vám objeví chybové hlášení: NVRAM Invalid, NVRAM Cleared. Eventuálně jste vyzváni, abyste stiskli nějakou klávesu, aby mohl systém dále pokračovat ve spouštění. Poté vše funguje bez problémů.*

PŘÍČINA: Váš počítač během procedury POST (Power On Self Test) našel v NVRAM změny oproti naposledy uložené konfiguraci. V NVRAM (Non-Volatile Random Access Memory), což je část BIOSu, jsou uložena data, jež se nesmí při vypínání počítače v žádném případě ztratit. Jsou tam například ukládány hodnoty ESCD (Extended System Configuration Data), což jsou data, která potřebuje systém plug&play, aby před startem počítače – tedy než se sám nahraje, aby měl data týkající se přidělení hodnot přerušení k dispozici. Tato paměť na rozdíl od paměti CMOS (Complementary Metal Oxide Semiconductor) nepotřebuje žádné napájení. Data v ní tedy vydrží i bez baterie v základní desce.

Změna konfigurace NVRAM může mít několik příčin. Může se jednat o zásah některé ze systémových utilit, jež zasahuje do správy paměti a konfigurace přerušení Windows a přitom změni výše uvedenou konfiguraci. Může to být ale i zásluhou některého viru.

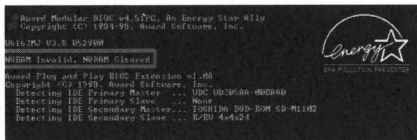
Většinou je však změna konfigurace NVRAM způsobena samotnými Windows, která sem zapíší nová data, když instalujete do systému nové komponenty. Chybové hlášení se objeví po zabudování nové komponenty a po doporučeném restartu počítače. Ještě jednou se objeví po doporučeném restartu po instalaci nových ovladačů.

ŘEŠENÍ 1: Restartujte počítač, a Windows 95/98/ME a 2000 přitom zapíší nové ESCD hodnoty do paměti NVRAM. Ve Windows 95/98 to pů-

jde ale pouze tehdy, když nebude příslušná funkce ve *Správci zařízení* deaktivována. Abyste si ověřili, že tato funkce aktivována je, klepněte ve *Správci zařízení* pravoým tlačítkem na ikonu *Tento počítač* a z kontextového menu zvolte příkaz *Vlastnosti*. Klepněte na kartu *Správce zařízení* a zde na ikonu *Systémová zařízení*, a poté na ikonu *BIOS k okamžitému použití*. Na kartě *Nastavení* musí být odškrtnuto políčko *Nepoužívat aktualizace NVRAM/ESCD*.

ŘEŠENÍ 2: Pokud se chybové hlášení objevuje při každém startu počítače, pravděpodobně je na základní desce aktivovaný přepínač (jumper), jež slouží k mazání paměti NVRAM. V tomto případě se podívejte do manuálu k vaší základní desce, kde se tento jumper nachází a jak jej nastavit do původní pozice.

ŘEŠENÍ 3: Za toto chování může být odpovědná i aktivovaná funkce *Clear NVRAM* v BIOSu AMI (většinou v menu *Advanced CMOS Setup*). Ta maže obsah paměti NVRAM při každém spuštění počítače – to se vyplácí pouze tehdy, když by počítač kvůli chybě v NVRAM jinak nenastartoval.

Toto varování vás informuje o tom, že se změnila hardwarová konfigurace – po stisku klávesy F1 se počítač spustí a běží bez problémů

7. VYPALOVAČKA

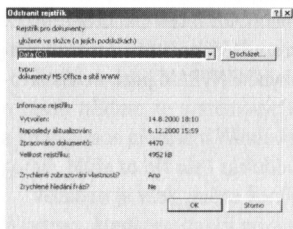
Nečekané přerušení zapisování dat na vypalovačku

CHYBA: Během vypalování CD disků náhle dostanete chybové hlášení Buffer Underrun. Loss of streaming a podobně.

PŘÍČINA: Během vypalování dat na CD disk se nesmí proud dat mezi vypalovačkou a počítačem přerušit. Jelikož ale prostředky počítače využívá mnoho komponent, není nepřetržitý tok dat do vypalovačky dost dobře možný. Z tohoto důvodu má každá vypalovačka jakousi mezipaměť, jež kompenzuje právě rozdíly toku dat mezi počítačem a vypalovačkou (buffer). Teprve až je tato mezipaměť prázdná, skončí tok dat do vypalovačky. Vypalovačka přeruší, případně úplně ukončí vypalování. V tomto okamžiku nastal tzv. **Buffer Underrun** a CD disk je zpravidla znehodnocen. Pouze vypalovačky se zvláštními technikami jako jsou **Burn Proof**, **Just Link** nebo **Seamless Link** dokáží po **Buffer Underrun** (téměř)

vždy pokračovat a tím vypalovaný CD disk zachránit. Ale i u jiných vypalovaček existují možnosti jak se vyhnout zničení CD disku, když se objeví **Buffer Underrun**.

ŘEŠENÍ 1: Deaktivujte u vypalovačky funkci *Automatické oznámení vložení*. Tato funkce slouží k tomu, aby Windows pravidelně kontrolovala, zdali nebyl do mechaniky vložen nějaký CD disk. Takové zbytečné manipulace mohou snadno vést k přerušení toku dat do vypalovačky, a tedy k **Buffer Underrun**.

Vytváření rejstříku zpomaluje počítač: Automatické vytváření rejstříku může průběh vypalování značně narušit. Při výskytu problémů byste měli tento program raději ukončit

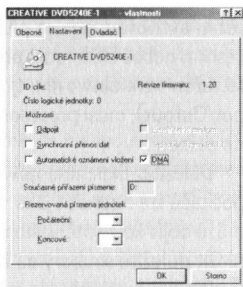
Na pracovní ploše klepněte pravým tlačítkem na ikonu *Tento počítač* a z kontextového menu zvolte příkaz *Vlastnosti*. Klepněte na kartu *Správce zařízení*. Vyberte zařízení CD-ROM a poklepáním u všech CD-ROM jednotek postupně deaktivujte na kartě *Nastavení* funkci *Automatické oznámení vložení*.

ŘEŠENÍ 2: Ve *Správci zařízení* optimalizujte přístup na vypalovačku, CD-ROM mechaniku a pevný disk. Tak můžete alespoň částečně uvolnit výkonové rezervy těchto zařízení.

Upozornění: Následující nastavení v sobě skrývají jisté riziko – za určitých okolností by se mohlo stát, že pevný disk, ovladač, nebo čipová sada základní desky přestane pracovat. Důsledky tohoto jevu pak mohou sahát až k Buffer Underrun. Při provádění nastavení proto měňte pouze jednu hodnotu, a jakmile dojde k nějakým zatuhnutím systému nebo jiným podobným nestandardním jevům, vraťte se zpět k nastavení původnímu. Nastavení pro CD-ROM (nebo vypalovačku) provedete pomocí *Správce zařízení* (viz výše), jestliže poklepete na ikonu CD-ROM a přesunete se na kartu *Nastavení*. Pevné disky najdete také ve *Správci zařízení*, a to pod ikonou *Diskové jednotky*, kde nesou názvy jako GENERIC IDE DISK TYPE. Po poklepání se přesuňte na kartu *Vlastnosti*.

U SCSI disků jsou k dispozici na kartě *Vlastnosti* možnosti *Odpojit* a *Synchronní přenos dat*. Obě tyto možnosti aktivujte. Možnost *Odpojit* má tu funkci, že zařízení uvolní SCSI sběrnici pro jiná zařízení poté, co vykonalo příkaz od operačního systému. Funkce *Synchronní přenos dat* umožňuje SCSI zařízení pracovat na plný výkon, neboť při asynchronním přenosu je možný přenos dat pouze rychlostí 5 MB/s.

U EIDE disků drasticky zvýší výkon tzv. režim *Busmaster*. Je-li tento

Optimalizace nastavení:
Nejdůležitější možnosti nastavení
 pro vaše disky naleznete ve *Správci*
zařízení na kartě *Vlastnosti*

režim aktivován, pak se přenos dat děje prakticky bez účasti mikroprocesoru, neboť EIDE řadič přistupuje k operační paměti přímo. Když tento režim není aktivován, tj. disk pracuje v režimu *PIO* (Programmed Input/Output), musí procesor každou informaci od řadiče převzít a zapsat do paměti.

Důležité: Experimentování s režimem *Busmaster* zvláště u starších počítačů lze hodnotit jako velmi odvážný čin. V nejhorším případě totiž může dojít ke ztrátě vašich dat! Z tohoto důvodu si nezapomeňte včas uložit důležité soubory na záložní médium.

Pro uvedení disku do režimu *Busmaster* musíte nejen samotný disk, ale i čipovou sadu na základní desce, BIOS a ovladač pro zásuvku EIDE odpovídajícím způsobem připravit. Dříve tedy, než režim *Busmaster* aktivujete, měli byste se podívat do manuálu nebo zavolat na hotline výrobce vašeho počítače s dotazem, jak se bude zařízení chovat. Podle našich zkušeností jsou všechny základní desky, pevné disky, jež byly vyrobeny po roce 1996, včetně CD-ROM mechanik a vypalovaček od roku 1998 schopny pracovat v režimu *Busmaster*.

Dále si v BIOSu ověřte (viz tip č.1, řešení č.2), zdali máte volby **IDE X DMA**, nebo **IDE X UDMA** nastaveny na **Auto**. Znak X zde představuje čtyři IDE kanály, např. *IDE Primary Master DMA*. V BIOSu AML a Award najdete tuto volbu v menu *Standard CMOS Setup*, případně *Integrated Peripherals*, u BIOSu Phoenix pod položkou *Main*.

Nakonec zkuste, zda máte nainstalovaný ovladač pro režim *Busmaster*. Podívejte se ve *Správci zařízení* pod ikonou *Řadiče pevného disku*. Vyskytuje se tam položka obsahující slova *Bus Master*? Pokud ne, nemáte nainstalovaný patřičný ovladač. Můžete si jej obstarat od výrobce vaší základní desky, případně čipové sady, případně na internetové adrese www.bmdrivers.com.

Jestliže jste provedli všechny výše uvedené kroky, aktivujte režim *Busmaster*. Rozhodnete-li se použít ovladač Windows, stačí pouze zatrhnout možnost DMA, kterou najdete ve *Správci zařízení* na kartě *Vlastnosti* každého pevného disku.

Při použití ovladače výrobce základní desky, případně čipové sady, platí to, že se ovládá jinak a liší se verze od verze. Obecně platí, že se bude spouštět pravděpodobně nějakým pomocným programem, jež najdete v nabídce *Start/Programy*.

ŘEŠENÍ 3: Při vypalování CD disku zapomeňte na spouštění dalších, na pozadí běžících programů. Jestliže je počítač plně vytížen průběhem vypalování a rozhodující je v tomto případě rychlost nejpomalejší komponenty, může požadavek každého dalšího programu na systémové prostředky vést k Buffer Underrun. Nechte proto počítač v klidu vypalovat CD disky, a nespouštějte ani textový editor ani žádné jiné programy. To samé platí i pro aplikace běžící na pozadí. Někdy stačí i spořič obrazovky, aktivovaný v nepravý okamžik a CD disk je zničený. Spořič obrazovky deaktivujete, když klepnete pravým tlačítkem myši na pracovní plochu a z kontextového menu zvolíte příkaz *Vlastnosti*. Přepnete se na kartu *Spořič obrazovky* a ve stejnojmenném poli zvolíte položku *(není)*.

Také antivirové programy mohou nevhodně zasáhnout do procesu vypalování. Většina z nich se dá deaktivovat pomocí ikony v pravé části *Hlavního panelu*. U některých pravým tlačítkem myši, u dalších poklepáním na ikonu. Objeví se kontextové menu, ze kterého si vyberete odpovídající možnost.

Dalším možným narušitelem procesu vypalování je funkce **Rychlé hledání** Microsoft, jež je součástí kancelářského balíku Microsoft Office. Tento program existuje od verze Microsoft Office 95 a jeho úkolem je urychlování hledání dokumentů po otevření dialogového okna *Otevřít*. Pokud se bez této funkce obědíte, můžete ji trvale deaktivovat. Ta-

Informace od Správce zařízení:

Objeví-li se v seznamu pod položkou **Řadiče pevného disku slovní spojení Bus Master**, je v systému ovladač pro režim **Busmaster**

to aplikace totiž pravidelně prohledává (standardně každé dvě hodiny) vaše disky a vytváří tzv. rejstříky, které slouží později pro rychlejší hledání souborů aplikacemi Microsoft Office. K tomuto účelu může pevný disk zaměstnat až minuty a značně zpomalit systém – s potenciálně možnými důsledky pro vypalovačku. Pro deaktivování programu poklepejte v okně *Ovládací panely* na ikonu *Rychlé hledání*. Pro dočasné pozastavení této aplikace zvolte z menu *Rejstřík* příkaz *Pozastavit používání rejstříku*. Abyste se rejstříku zbavili, zvolte z menu *Rejstřík* příkaz *Odstranit rejstřík* a potvrďte stiskem tlačítka *OK*. Tento krok opakujte tak dlouho, dokud nebudete mít všechny rejstříky odstraněny. Program ukončete příkazem *Zavřít a zastavit* opět z menu *Rejstřík*. Pokud se chcete této aplikaci dočista zbavit, odstraňte jejího zástupce z položky *Po spuštění* v nabídce *Start*.

8. VYPALOVAČKA

Nejde spustit program pro vypalování dat

CHYBA: Při spuštění programu pro vypalování dat, případně při pokusu o vypálení CD disku se objeví chybové hlášení ve smyslu, že nelze otevřít soubor Win-ASPI s názvem WNAPI32.DLL nebo že nelze nahrát ASPI ovladač. Také se objevují hlášení s podobnými chybami a se slovy ASPI a APIX.

PŘÍČINA: Tento problém nenastává jen u jednoho druhu softwaru pro vypalování CD disků, nýbrž je obecný. Vystane proto, že programy pro vypalování bezohledně nahrazují části ASPI ovladače nainstalovaného systémem Windows, a to kvůli jejich optimálnější funkci. Některé z dalších programů, jež vyžadují jinou verzi ASPI ovladače, pochodí špatně. Vývojáři používají adaptér ASPI, aby mohli CD-ROM mechaniky i vypalovačky připojovat jak na rozhraní SCSI, tak na ATAPI.

ŘEŠENÍ 1: Prověřte ovladač ASPI pomocí freewarového programu **ASPI Installation Verification (Aspichk)**. Tato utilita je určena pro Windows 95/98 a NT4 a najdete ji **na našem CD** nebo na internetové adrese ftp://ftp.adaptec.com/software_pc/asi/aspichk.exe (ASPICHK.EXE, 113 KB). Objeví-li tato aplikace nějakou chybu, musíte ovladač opravit. Vlastníte-li **SCSI-Host Adapter** od firmy Adaptec, stačí pouze nainstalovat aktuální ASPI ovladač od Adaptecu ve verzi 4.6. Opět jej najdete **na našem CD** nebo na internetové adrese ftp://ftp.adaptec.com/software_pc/asi/asp32.exe (ASPI32.EXE, 282 KB). Jelikož zásuvka ASPI byla vynalezena právě Adaptecem, představuje tento ovladač uznávaný standard.

Nemáte žádný adaptér Adaptec, a přesto byste chtěli mít originální ovladač? Pak vám pomůže následující trik. Nainstalujte si ovladač SCSI Host adaptéru, jenž nepodporuje technologii plug&play. Klepněte na nabídku *Start/Nastavení/Ovládací panely* a poklepejte na ikonu *Přidat nový hardware*. Na otázku, zda chcete, aby Windows našla nový hardware, odpovězte *Ne*. Ze seznamu zařízení si vyberte položku *Řadiče SCSI*, jako

výrobce firmu *Adaptec* a jako model *Adaptec AHA-150X...* Ukončete instalaci bez restartu počítače a spusťte soubor *ASPI32.EXE*. Nakonec ve *Správci zařízení* smažte virtuální *SCSI Host adaptér* a restartujte počítač.

ŘEŠENÍ 2: Máte na počítači nainstalovaná Windows ME nebo nechcete instalovat adaptér firmy *Adaptec*? Pak je nutné obnovit poškozený originální ovladač Windows, přičemž všechny ASPI komponenty přemažete těmi z instalačního CD Windows. V operačním systému Windows 95 zadejte v okně programu **Příkazový řádek MS-DOS** tento příkaz:

```
extract /a /l c:\Xwin95\win95_03.cab winaspi.dll winaspi32.dll apix.vxd
```

V tomto případě řetězec *X* značí cestu ke složce s CAB soubory, tedy povětšinou se jedná o CD-ROM mechaniku s instalačním diskem Windows 95. Restartujte počítač a spusťte jej v režimu MS-DOS ?? (stiskem tlačítka F8 při startu počítače a zvolením položky *Jen systém MS-DOS*). Těmito dvěma příkazy:

```
move c:\winaspi.dll c:\wnaspi32.dll c:\windows\system
```

```
move c:\apix.vxd c:\windows\system\iosubsys
```

přesunete všechny soubory tam, kam patří.

Ve Windows 98 vložte instalační CD systému do mechaniky a v nabídce *Start/Spustit* zadejte v poli *Otevřít příkaz sfc*. Zvolte příkaz *Z instalační diskety extrahovat jeden soubor* a jako název souboru, který se má restaurovat, zadejte **winaspi.dll**. Klepněte na tlačítko *Obnovit z:* a zadejte cestu ke složce *Win98* na vašem instalačním CD. Tento postup zopakujte pro soubory *WNASPI32.DLL* a *APIX.VXD*.

Ve Windows ME musíte nastartovat počítač pomocí spouštěcí disky a zadat následující dva příkazy:

```
extract /a /l c:\windows\system c:\windows\options\install\win_8.cab  
winaspi.dll winaspi32.dll
```

```
extract /a /l c:\windows\system\iosubsys c:\windows\options\install\win_8.cab apix.vxd
```

Pokud příkaz **extract** nenajde hledaný soubor, nahraďte ve druhé cestě slovo *install* slovem *cabs*.

9. PEVNÝ DISK

BIOS nebo Fdisk nerozpozná celou kapacitu disku

CHYBA: Máte počítač s nainstalovanými Windows 95/98 a právě jste si do něj koupili nový pevný disk s kapacitou okolo 80 GB. Při vytváření oddílů vám program Fdisk ukazuje kapacitu pouze 16 GB. Nebo se vám v BIOSu zobrazuje kapacita disku 8 GB, případně 32 GB.

PŘÍČINA: Program Fdisk, který je integrovaný do operačního systému Windows 95/98, ukazuje u pevných disků s kapacitou od 64 do 127 GB pouze rozdíl mezi skutečnou kapacitou disku a hodnotou 64 GB. V našem případě to tedy dělá 16 GB. Ani u příkazu **Format** se nezobrazí správná velikost disku, i když formátování disku proběhne korektně a máte tak k dispozici plnou kapacitu disku.

Další příčinou je příliš stará verze BIOSu, jež neobsahuje podporu velkých disků. Rozpozná-li váš BIOS pevný disk s kapacitou maximálně 8 GB, pochází verze BIOSu pravděpodobně z konce roku 1997. Tehdy komunikace mezi pevným diskem (s parametry 1 024 cylindrů, 255 hlav a 63 sektorů na stopu, což dělá při 512 bajtech na sektor celkem 8 032 MB) a operačním systémem byla spravována pomocí přerušení 13h. Teprve s použitím rozšířeného přerušení 13h bylo možné detekovat disky s kapacitou až 128 GB – alespoň teoreticky. Máte disk s kapacitou více jak 32 GB, ale váš Award BIOS rozeznává pouze 32 GB? Případně váš počítač s novým diskem vůbec nespustí? Pak pochází vaše verze BIOSu zřejmě z doby před červnem 1999. Tehdy totiž limit pro maximální rozpoznatelnou velikost disku činil právě oněch 32 GB.

ŘEŠENÍ 1: Pro správné rozdělení vašeho 80 GB disku na oddíly nezádávejte velikost jednotlivých oddílů v MB, nýbrž v procentech celkové kapacity. Pokud si přejete mít disk pouze s jedním oddílem, zadejte jako velikost oddílu hodnotu 100 %. Microsoft koneckonců na své adrese

<http://support.microsoft.com/support/kb/articles/Q263/0/44.ASP> nabízí opravný soubor pro aplikaci **Fdisk** ve Windows 98. Pro aplikaci **Fdisk** ve Windows 95 a pro utilitu **Format** žádný opravný soubor nenabízí.

ŘEŠENÍ 2: Problémy se starou verzí BIOSu elegantně vyřešíte updatem BIOSu. Vyhledejte na internetových stránkách výrobce vaší základní desky novou verzi BIOSu a stáhněte si ji. Poté si v souboru Readme přečtete, zda tento update řeší správné zobrazení velikosti pevných disků. V tomto souboru najdete také podrobný návod na provedení updatu.

ŘEŠENÍ 3: Nemáte k dispozici pro vaši starou základní desku žádnou novou verzi BIOSu? Pak použijte diskový manažer. Ten získáte povětšinou na internetové stránce výrobce vašeho pevného disku, nebo jej dostanete spolu s diskem novým. Pokud neznáte výrobce vašeho pevného disku, můžete použít například aplikaci **Disk Manager 2000 4.0** pro operační systém MS-DOS a Windows 95/98/ME, NT4 a 2000, u níž nezávisí na výrobci pevného disku. Program pochází od firmy Ontrack (další podrobnosti naleznete na internetové stránce www.ontrack.com). Diskový manažer instaluje do MBR (Master Boot Record) pevného disku program, jenž se spouští před samotným startem operačního systému. Tento program umožní operačnímu systému přístup na celou kapacitu disku. BIOS sice celkovou kapacitu disku nerozpozná, ale ve Windows ji přesto můžete využívat.

ŘEŠENÍ 4: Zatuhne vám počítač při startu a není k dispozici žádný update BIOSu? Pak můžete u svého disku pomocí jumperu snížit jeho kapacitu. Poté nainstalujete diskový manažer a touto oklikou se vám podaří opět využít celou kapacitu.

10. PEVNÝ DISK

Pevný disk se nedá programem Fdisk rozdělit na oddíly

CHYBA: Chcete rozdělit pevný disk na oddíly, ale před začátkem této operace se objeví chybové hlášení: „Write protect error writing fixed disk“ nebo „WARNING – Disk Boot Sector is to be modified“.

PŘÍČINA: Pomocí programu **Fdisk** vytváříte mimo jiné na disku oblast MBR (Master Boot Record), jež BIOS informuje, kde se vlastně nachází operační systém. Oblast MBR se vytváří v prvním sektoru pevného disku. Program **Fdisk** ohlásí chybu v tom případě, kdy nelze na tento sektor zapisovat. Za tento stav je zodpovědná většinou v BIOSu nastavená antivirová ochrana, která nedovolí žádný přístup, případně varuje před pozměněním oblasti MBR. Dalším důvodem mohou být potíže BIOSu s pevným diskem, a konečně také může být vadný samotný disk.

ŘEŠENÍ 1: Pro vypnutí zobrazování varování před pozměněním MBR musíte v AMI BIOSu nastavit na *Disabled* položku s názvem *Boot Sector Write Protect* nebo na *Normal* položku *HDD Access Control*. Najdete ji pravděpodobně v menu *Advanced CMOS Setup*. U BIOSu Award, případně Phoenix se tato volba nazývá *Virus Protection*, nebo *Virus Warning* a najdete ji v menu *BIOS Features Setup*, popř. *Advanced Menu*.

Jestliže používáte operační systém Windows, měli byste tuto položku po vytvoření oddílů opět aktivovat. Chrání totiž oblast MBR před přístupem virů. Mimochodem, hlášení **WARNING - Disk Boot Sector is to be modified** můžete odsouhlasit stiskem klávesy Y, bez toho abyste v systému napáchali nějaké škody.

ŘEŠENÍ 2: V BIOSu spusťte funkci *IDE HDD Auto detection* a vyzkoušejte, zdali BIOS bezchybně rozpozná pevný disk. Pokud se tak nestane, informujte se, zdali existuje takový update BIOSu, jenž by dokázal pevný disk bez chyby rozpoznat (viz tip č. 9, řešení č. 2).

ŘEŠENÍ 3: Pokud ještě stále nic nepomáhá, může být váš disk opravdu vadný. Prověřte jej některým z diagnostických programů. Jako příklad vám nabízíme utilitu **Data Advisor 5.0** od firmy Ontrack, jež je určena pro Windows 95/98 a NT4. Najdete ji **na našem CD** nebo na adrese <http://www.ontrack.com/dataadvisor/> (DC500.EXE, 1953 KB).

11. PEVNÝ DISK

Značná kapacita, ale přece jen málo místa

CHYBA: Chcete instalovat nový software nebo zrovna dost velké soubory. Program Průzkumník vám ukazuje, že na pevném disku je dostatek volného místa. Přesto se objeví následující chybové hlášení: „Na jednotce C již není volné místo. Chcete-li uvolnit místo na disku odstraněním starých či nepotřebných souborů, klepněte na tlačítko Uklidit disk.“

PŘÍČINA: Je možné, že pro instalaci nového softwaru je skutečně potřeba větší množství místa, než je v dané chvíli na pevném disku. Je to tím, že při instalaci se na disk kopírují i soubory, které jsou potřebné pro správný průběh instalace a které se odstraňují teprve tehdy, když je instalace úspěšně ukončena. Máte-li například na pevném disku o 20 MB více místa, než daný program podle manuálu potřebuje, můžete obdržet právě toto chybové hlášení.

```
Microsoft(R) windows 98
(C)Copyright Microsoft Corp 1981-1998

C:\WINDOWS>set
TMP=C:\WINDOWS\TEMP
TEMP=C:\WINDOWS\TEMP
PROMPT=PSG
windir=C:\WINDOWS
COMSPEC=C:\WINDOWS\COMMAND.COM
windir=C:\WINDOWS
```

Ukazatel cesty: Pomocí příkazu set se dozvíte, kam programy umísťují svoje dočasné soubory. Touto složkou může být například i složka Temp

Je-li naproti tomu na pevném disku skutečně daleko více místa než je skutečně potřeba a objevuje-li se toto hlášení vytrvale dále, je větší příčina v tom, že složka pro odkládání dočasných souborů buď vůbec neexistuje, nebo leží na diskovém oddílu, který je zaplněný. Většina instalačních programů vytváří dočasné soubory ve složce `C:\Windows\Temp` nezávisle na tom, do které složky daný program instalujeme. Jestliže není složka pro dočasné soubory definována, nebo je disk C: plný, objeví se výše uvedené chybové hlášení.

ŘEŠENÍ 1: Nejprve vyzkoušejte, kolik je vlastně místa na pevném disku. V programu **Průzkumník** klepněte pravým tlačítkem myši na ikonu

diskového oddílu a z kontextového menu vyberte možnost *Vlastnosti*. Obecně vám doporučujeme v pravidelných intervalech provádět na discích úklid a tak pravidelně uvolňovat prostor na disku. Programy, které nepoužíváte, odinstalujte, vysypte koš a smažte obsah složky dočasných souborů (většinou se jedná o složku *C:\Windows\Temp* a *C:\Windows\Temporary Internet Files*).

Úklid se provede nejrychleji tak, že klepnete pravým tlačítkem na ikonu disku a z kontextového menu zvolíte příkaz *Vlastnosti*. Potom klepnete na tlačítko *Uklidit disk*.

ŘEŠENÍ 2: Abyste zjistili, kam vlastně programy ukládají dočasné soubory, spusťte program **Příkazový řádek MS-DOS** a zadejte v něm příkaz **set**. Výsledkem budou mimo jiné například tyto řádky:

```
temp=c:\windows\temp
```

```
tmp=c:\windows\temp
```

Zkontrolujte, zda tyto složky existují a zda leží na diskových oddílech, na kterých je dostatek volného místa. Samozřejmě můžete složku pro dočasné soubory změnit tak, že definujete jiný oddíl a jinou složku. To provedete nejspíše tak, že si otevřete soubor **AUTOEXEC.BAT** a vložíte do něj následující dva řádky:

```
set temp=x:\temp
```

```
set tmp=x:\temp
```

Písmeno X: má zde význam diskového oddílu, na němž se nachází složka pro dočasné soubory, na níž se mají programy přistě odkazovat.

12. CD ROM MECHANIKA

Při startu programu je vyžadováno originální CD

CHYBA: *Chcete z pevného disku spustit nějakou hru, kupříkladu Diablo. Ale pokaždé, když klepnete na ikonu programu na pracovní ploše, objeví se chybové hlášení typu: „Please insert the Diablo CD into your CD-ROM drive and press OK.“ Toto hlášení se objevuje i u záložní kopie hry.*

PŘÍČINA: Mnohé hry a encyklopedie fungují pouze tehdy, mají-li k dispozici originální CD disk. Pokud dostanete obdobné hlášení v případě, kdy máte v mechanice záložní kopii CD disku, znamená to, že tato kopie postrádá speciální příznak neboli ochranu proti kopírování, kterou má vaše originální CD. Hra tento nedostatek rozpozná a nespustí se.

ŘEŠENÍ 1: Pokud není z nejrůznějších důvodů možné vytvořit záložní CD disk, zkuste, máte-li dostatek místa na disku, nainstalovat celý program. Při instalaci zvolte možnost *Vlastní*, případně *User defined*. Dále můžete zkusit zkopírovat obsah celého CD na pevný disk a instalaci spustit odtud. Jestliže ani toto nepůjde, zkuste vytvořit virtuální CD disk. Obsah CD je sice nakopírovaný na pevném disku, ale tváří se jako CD disk. K tomuto účelu potřebujete speciální program, například **Paragon CD Emulator 2000**, jehož demoverzi vám nabízíme na našem CD (CDEMULAT.EXE, 2413 KB). Další informace najdete na internetové adrese <http://www.cdrom-emulator.com/>. Dalším tipem může být utilita **Virtual Drive 6.01** pro Windows 95/98/ME, kterou najdete opět jako demoverzi na našem CD, případně na internetové adrese www.farstone.com (VIRTD32.ZIP, 6763 KB).

ŘEŠENÍ 2: Pokud záložní kopie nefunguje, neexistuje žádný legální způsob, jak ji rozchodit. Někdo může zkusit sáhnout po různých utilitách z internetu, ale to už má co dělat s porušováním autorských práv.

13. USB

Windows nenalezla zařízení připojené k USB

CHYBA: Připojili jste k počítači zařízení přes USB port, ale odezva žádná. Jediné, co vám Windows sdělila, bylo, že zařízení nebylo nalezeno. Ještě jste dostali radu, že máte zkontrolovat kabely a napájení.

PŘÍČINA: Pravděpodobně není správně nainstalovaný ovladač pro USB. U většiny USB zařízení je důležitý postup, jakým se instalují. Tak například u kamer ovladač kontroluje již při instalaci, zda jsou zařízení a počítač navzájem propojeny. Proto musí být tato zařízení připojena bezpodmínečně už před instalací. Ovladač digitálních kamer oproti minulému příkladu kontroluje vzájemné propojení až po restartu počítače. Také dost záleží na způsobu napájení jednotlivých zařízení. Většina USB zařízení odebírá elektrický proud z počítače přes USB port. Ten ale dodává proud o velikosti maximálně 500 mA. Máte-li pak na jednom USB portu připojeno přes pasivní hub několik zařízení, všechna se dělí o oněch 500 mA. Má-li některé zařízení málo proudu, objeví se výše zmiňované upozornění. Poslední možností zůstává vadný USB kabel.

ŘEŠENÍ 1: Odpojte USB zařízení a odinstalujte všechny software, který jste nainstalovali. V nabídce *Start/Nastavení/Ovládací panely* poklepejte na ikonu *Přidat nebo odebrat programy*, vyberte odpovídající aplikace a klepněte na tlačítko *Přidat* či *odebrat*. Restartujte počítač. Nyní instalujte software a připojte zařízení striktně v tom pořadí, jak je uvedeno v manuálu.

ŘEŠENÍ 2: Je-li vada v nedostatečném zásobování elektrickým proudem, obstarajte si aktivní hub se elektrickým zdrojem, například čtyřportový USB hub. V tomto uspořádání se dodává 500 mA každému připojenému zařízení.

ŘEŠENÍ 3: Abyste si ověřili, zda není vadný USB kabel, jednoduše jej vyměňte za jiný a zkuste jím propojit USB zařízení.

14. WINDOWS

Snížený výkon ve Windows

CHYBA: *Váš počítač pracuje velmi pomalu a často zatuhne. Možná je to od té doby, kdy jste přidali do systému nový hardware. Už jste zkusili aktualizovat ovladač, a dokonce i novou instalaci Windows, ale bezúspěšně. V Ovládacích panelech při klepnutí na kartu Výkon se objevuje informace: „Stránkování v režimu slučitelnosti snižuje výkon systému.“ Dále se objevuje zpráva o tom, že všechny jednotky používají režim MS-DOS.*

PŘÍČINA: Toto chybové hlášení způsobuje většinou problém s ovladačem nebo chybné nastavení systému. Může za to například starý ovladač, určený pro operační systém Windows 3.11 nebo MS-DOS. Ten nutí Windows, aby přistupovala na všechny diskové jednotky ne v rychlém 32bitovém režimu, nýbrž v pomalejším režimu 16bitovém. Windows potom musí používat standardní ovladač, který není optimální pro nainstalovaná zařízení, a proto dochází k častějšímu zhroucení systému.

ŘEŠENÍ 1: Možná ve vašem systému chybí vhodné ovladače pro řadič pevného disku a disketových jednotek. Poklepejte v *Ovládacích panelech* na ikonu *Systém* a přesuňte se na kartu *Správce zařízení*. Zde si zkontrolujte, zda nemáte před některými ze zařízení symbol vykřičníku nebo křížku. Je-li tomu tak, v tipu č.16 se dozvíte, jak tyto nežádoucí symboly odstranit.

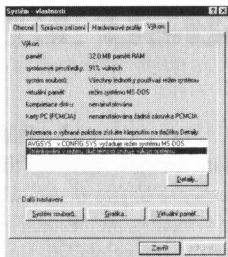
ŘEŠENÍ 2: Další možností je deaktivovaný 32bitový režim. Klepněte v *Ovládacích panelech* na ikonu *Systém* a zvolte kartu *Výkon*. Nyní klepněte na tlačítko *Systém*

```

Autoren: Přesledový Mib
Jednotka Úpravy Jméno Náhled
-----
Něco off
F:\C:\WINDOWS\COMMAND\MSINDEX.EXE /D:\SSCD000 /H:10 /L:10
SET BLASTER=A220 I7 D3 H7 P320 16
SET CDSYN=C:\WINDOWS
C:\PROGRAM\CREATIVE\USB\UE\WDSRV\SRVINIT.COM
PATH C:\DN;C:\MOUSE;C:\PROGRAM\ULTRAE*1
PATH C:\Nuclei\client32\SPATH;C:\PROGRAM\ULTRAE*1
mode con cp prepare /852 C:\WINDOWS\COMMAND\ega.cpi)
mode con cp select-852
keyb cz,,C:\WINDOWS\COMMAND\keybrd2.sys

[OK] [Zpět]
-----
Autoren: Přesledový Mib
Jednotka Úpravy Jméno Náhled
-----
DEVICE=C:\WINDOWS\SYSTEM.SYS
DEVICE=C:\WINDOWS\SYSTEM32\EXE RAM
DOS=MM
DEVICE=C:\WINDOWS\setver.exe
DOS=HIGH
F:\C:\PROGRAM\CREATIVE\CTSD\DRV\CTSD16.SYS /UNIT=0
/BLASTER=A220 I25 D:1 H:5
F:\C:\PROGRAM\CREATIVE\CTSD\DRV\CTSD16.SYS
F:\C:\PROGRAM\CTSD\CTSD16.SYS /D:\SSCD000
device=C:\WINDOWS\COMMAND\display.sys con(ega,,1)
Country:802_852,C:\WINDOWS\COMMAND\country.sys
STACKS=0,0
FILES=60
  
```

Režim slučitelnosti: Touto malou úpravou zajistíte, aby ovladač CD-ROM nekolidoval s ovladačem Windows

**Když Windows sotva lezou:
Staré ovladače nutí Windows
pracovat v režimu MS-DOS**

stranit. Po restartu počítače nainstalujte ovladač aktuální. Ten získáte nejnázne na internetové stránce výrobce vámi instalované komponenty.

ŘEŠENÍ 4: Zvládá-li deska režim *Busmaster*, měli byste ve *Správci zařízení* (*Ovládací panely/Systém/karta Správce zařízení*) zjistit poklepáním na ikonu *Řadiče pevného disku*, zdali je tento režim aktivovaný. To zjistíte, když se podíváte, zda se pod ikonou *Řadiče pevného disku* skrývá komponenta obsahující v názvu slova *Bus Master*. Našli jste? Pak \\byste měli v souborech C:AUTOEXEC.BAT a C:CONFIG.SYS odstranit všechny ovladače pro CD-ROM. V opačném případě totiž konkuruje 16bitový ovladač pro MS-DOS 32bitovému ovladači Windows. Otevřete soubor AUTOEXEC.BAT, a to tak, že na soubor klepnete pravým tlačítkem a z kontextového menu zvolíte příkaz *Upravit*. Řádky s příkazy typu MSCDEX, SCDROM.SYS nebo MTMCDAL.SYS jsou příkazy zavádějící 16bitový režim CD-ROM. Najdete-li v souboru AUTOEXEC.BAT tyto nebo jim podobné, napište na začátek řádku příkaz **rem** – tak se zamezí jejich provádění.

Podobně postupujte i v souboru CONFIG.SYS. Opět klepněte na tento soubor pravým tlačítkem myši a z kontextového menu vyberte příkaz *Otevřít v programu...* Zvolte **NOTEPAD** (Poznámkový blok) a odstraňte zatržítka u volby *K otevírání tohoto souboru vždy používat tento program*.

souborů. Je-li na kartě *Poradce při potížích* zatrženo políčko *Nepoužívat žádné 32bitové diskové ovladače v chráněném režimu*, mohl by toto být právě zdroj potíží. Odstraňte zatržení a restartujte počítač.

ŘEŠENÍ 3: Od doby, co jste nainstalovali nový hardware počítač pracuje jako hlemýžď? Pak používáte zřejmě zastaralý ovladač. Nejprve jej tedy odinstalujte. Poklepejte v *Ovládacích panelech* na ikonu *Systém* a přesuňte se na kartu *Správce zařízení*. Najděte si ono problémové zařízení, klepněte na něj myši a poté stiskněte tlačítko *Od-*

15. WINDOWS

Operační systém zůstává při startu „viset“

CHYBA: Po instalaci nového zařízení či ovladače spouštíte počítač. Windows nabíhají, ale vtom se najednou objeví chybové hlášení: „Chyba při inicializaci zařízení IOS. Chyba ochrany Windows. Restartujte počítač.“ Tato chyba se objevuje buď velmi sporadicky, anebo naopak při každém spuštění Windows.

PŘÍČINA: V tomto případě se vyskytl problém se souborem IOS.VXD. Tento ovladač pracuje společně se souborem RMM.PDR, v němž jsou uvedeny všechny ovladače zařízení. Windows nový ovladač špatně zinicilizovala a tím se vytvořil vadný soubor RMM.PDR. Tato chyba se často objevuje u počítače s procesorem AMD K6 II nebo AMD K6 III s frekvencí nad 350 MHz.

ŘEŠENÍ 1: Nejprve je třeba smazat soubor RMM.PDR. Restartujte a při startu počítače držte stisknutou klávesu F8. Ze startovací nabídky zvolte položku *Nouzový režim*. Otevřete složku *C:\Windows\System\iosub-*sys a smažte soubor RMM.PDR. Po restartu se soubor obnoví.

ŘEŠENÍ 2: Návod v řešení č. 1 nepomohl? Pak nainstalujte počítač v nouzovém režimu znovu a pomocí nabídky *Start/Nastavení/Ovládací panel/Systém* se přesuňte na kartu *Správce zařízení*. Zde smažte zařízení, které jste předtím nainstalovali, a to tak, že dané zařízení označíte a stisknete tlačítko *Odstranit*. Jestliže se tato chyba objeví po restartu zase, nezbyvá než smazat všechny komponenty ve *Správci zařízení* a znovu restartovat. Poté se budou zařízení automaticky rozpoznávat a instalovat.

ŘEŠENÍ 3: Vlastníte počítač s procesorem AMD K6 II nebo AMD K6 III s frekvencí vyšší jak 350 MHz? Máte navíc nainstalován operační systém Windows 95? Pak si určitě nainstalujte **Service Pack** od Microsoftu. Najdete jej na internetové adrese <http://download.microsoft.com/download/win95upd/patch/1.2/w95/en-us/amdk6upd.exe>

16. WINDOWS

Jednotlivé komponenty počítače nepracují správně

CHYBA: Jedna nebo několik počítačových komponent buď nefungují vůbec, anebo pracují nesprávně. Abyste přinejmenším zjistili, zda jsou správně nainstalovány ve Windows, klepnete na *Ovládací panely/Systém* a zde na záložku *Správce zařízení*. Zde najdete na ikonách odpovídajících jednotlivým komponentám speciální symboly, označující stav daného zařízení.

PŘÍČINA 1: Žluté kolečko s černým vykřičníkem. Takto označené zařízení nebylo do systému správně nainstalováno. V tomto případě buď chybí správný ovladač, nebo tato komponenta způsobila konflikt zařízení (týkající se požadavku přerušení nebo rozsahu vstupu a výstupu). Při poklepání na ikonu zařízení se objeví okno s vlastnostmi tohoto zařízení. V poli *Stav zařízení* se objeví pravděpodobná příčina chyby. Je-li tam napsáno sdělení *Ovladače tohoto zařízení nejsou nainstalovány*, používají Windows pro toto zařízení standardní ovladač. Tato situace může nastat například tehdy, když jste pro čipovou sadu vaší základní desky nenainstalovali patřičné ovladače. Vyskytuje se v poli *Stav zařízení* informace o konfliktu přerušení nebo chyba v rozsahu vstupní a výstupní adresy? Pak klepněte na kartu *Prostředky*. Zde se v poli *Seznam konfliktních zařízení* objeví všechna zařízení, která používají stejné prostředky jako zadaná komponenta. V tomto případě všechny tyto komponenty nepracují buď vůbec, anebo pracují velmi pomalu.

PŘÍČINA 2: Červený křížek. Takto označené zařízení bylo právě nainstalováno. Aby bylo v systému zaktivováno, je třeba restartovat počítač. Je-li toto zařízení v počítači déle, pak bylo pravděpodobně vypnuto kvůli nějaké chybě. V obou případech se nedá v tomto okamžiku používat.

PŘÍČINA 3: Ikona zařízení je ve tvaru žlutého otazníku. Windows to-

to zařízení sice rozpoznala, ale nemá pro něj nainstalovány žádné ovladače. Proto toto zařízení nefunguje.

PŘÍČINA 4: Modré písmeno „i“ na bílém pozadí.

V tomto případě se nejedná o žádnou chybu. Tento symbol nás pouze informuje o tom, že byla u tohoto zařízení vypnuta podpora funkce plug&play. Zařízení by však mělo normálně fungovat dále.

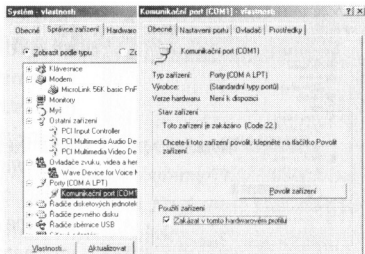
ŘEŠENÍ 1: Žluté kolečko s černým vykřičníkem. Problém s ovladači se dá ve většině případů vyřešit aktualizací ovladače. Obstarejte si pro toto zařízení nejaktuálnější verzi ovladačů (viz řešení č.3) a nainstalujte je stiskem tlačítka *Přeinstalovat ovladač*.

Postup, jakým vyřešit konflikt prostředků, jsme popisovali v článku 88 tipů na 8 minut (typy č.54–60), jenž vyšel v časopise PC WORLD 9/2000. Možná se vám to podaří i klepnutím na tlačítko *Změnit nastavení*, jež se nachází na kartě *Prostředky* a které zaktivujete zrušením zaškrtnutí u volby *Použít automatické nastavení* tamtéž.

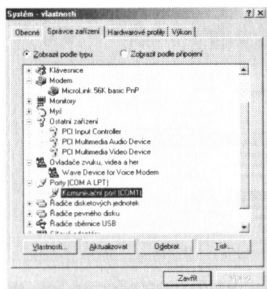
ŘEŠENÍ 2: Červený křížek. Jestliže jste zařízení označené červeným křížkem právě nainstalovali, restartujte počítač. Při restartu Windows zařízení automaticky připojí a symbol zmizí.

Pokud se tak nestane, je toto zařízení z nějakého důvodu vypnuto. Abychom jej mohli vrátit do původního stavu, poklepeme na jeho ikonu ve *Správci zařízení*. Objeví se dialogové okno, v němž zrušíme zaškrtnutí volby *Zakázat v tomto hardwarovém profilu*, a restartujeme počítač. Pak by mělo být zařízení opět připojeno.

ŘEŠENÍ 3: Ikona zařízení je ve tvaru žlutého otazníku. Nainstalujte

Vypnuté zařízení: Jestliže chcete některé zařízení ve Windows opět začít používat, můžete jej znovu zapnout pomocí tlačítka *Povolit zařízení*

Takto nakonfigurovaný počítač asi moc rychlý a stabilní nebude. Přesto několika drobnými zásahy jej můžeme uvést zpět do formy

nebo samotná Windows rozpoznala, že zařízení nepodporuje technologii plug&play, nebo Windows musela podporu této funkce vypnout, aby mohla toto zařízení korektně připojit.

patříčné ovladače zařízení. Pokud je nemáte k dispozici, zkuste je stáhnout buď z internetové stránky výrobce, nebo z jiných stránek poskytujících ovladače k nejrůznějším zařízením např. www.windrivers.com. Postup pro instalaci ovladače se dozvíte v souboru **Readme** daného ovladače, případně na internetové stránce, z níž jste ovladač stahovali.

ŘEŠENÍ 4: Modré písmeno „i“ na bílém pozadí. Toto varování můžete ve většině případů ignorovat, neboť zařízení většinou funguje bez problémů. V tomto případě instalační program ne-

17. WINDOWS

Nelze spustit program Defragmentace disku

CHYBA: *Chcete spustit pomocí nabídky Start/Programy/Řízení systému/Defragmentace disku. Program se vám však odmítá spustit a namísto toho zobrazí chybové hlášení „Tuto jednotku nelze defragmentovat, protože je uzamčena některou diskovou pomůckou“.*

PŘÍČINA: Diskové pomůcky jsou utility jako například **Scandisk**, **Defragmentace disku**, **antivirové programy** anebo **diskové manažery**. Tyto aplikace komunikují s pevným diskem na úrovni operačního systému, mají tedy stejná práva jako například Windows.

Pro úspěšné provedení defragmentace disku je tedy nutné zajistit, aby měl na disk přístup pouze program **Defragmentace disku**. V opačném případě by mohlo dojít k tomu, že během přesouvání dat na pevném disku by jiný program mohl zrovna na disk zapisovat. Důsledkem by pak byly zničené bloky dat a definitivně ztracená data. Proto nesmí současně s programem **Defragmentace disku** běžet žádný jiný program.

ŘEŠENÍ 1: Nejprve ukončíte všechny programy, jež máte spuštěné, a to tak, že klepnete na příslušnou ikonu v pravé části *Hlavního panelu* a z kontextového menu zvolíte příkaz *Ukončit*.

ŘEŠENÍ 2: Ani teď se vám program **Defragmentace disku** nechce spustit? Pak za to určitě mohou programy běžící na pozadí. Stiskněte klávesovou zkratku Ctrl+Alt+Delete a objeví se vám okno *Ukončit program*. V něm jsou uvedeny aplikace, které jsou v tomto okamžiku spuštěny. Ukončíte všechny programy vyjma **Explorer** a **Systray** – ty Windows potřebují.

ŘEŠENÍ 3: Program **Defragmentace disku** sice běží, ale ukazatel průběhu se neustále vrací k hodnotě 0 %? Pak za to jistě může spořič obrazovky. Pravým tlačítkem klepněte na plochu a z menu zvolíte příkaz *Vlastnosti*. Na kartě *Spořič obrazovky*, v poli *Spořič obrazovky*, zvolte položku *(není)*. Potvrďte a spusťte defragmentaci disku znovu.

18. WINDOWS

Špatné vypínání operačního systému

CHYBA: *Když váš počítač zůstane při vypínání „viset“ při zprávě Za chvíli bude možné počítač vypnout, většinou se neudržíte a jednoduše počítač vypnete ručně. Při příštím spuštění počítače už „netrpělivě“ očekáváte školometské chybové hlášení, které vás poučuje o tom, že jste vypínač naposledy špatně vypnuli. Přesně tento text zní: Protože systém Windows nebyl správně ukončen, na jedné nebo více jednotkách mohou být chyby. Chcete-li předejít zobrazení této zprávy v budoucnu, vypínejte počítač pomocí položky Vypnout v nabídce Start. Program Scandisk se nyní pokusí najít chyby na disku C:*

PŘÍČINA: Windows 95, 98 a ME zůstávají při vypínání „viset“, když se například poškodí soubor zvuku, jenž je přehráván při ukončování Windows. Další možné příčiny mohou být, když je špatně nakonfigurovaná některá nově přidaná součást do systému, nebo některý ovladač nefunguje správně. Také programy běžící na pozadí mohou narušit proces vypínání operačního systému. Případně může být zdrojem chyby funkce *Power Management*. Ve Windows 98 způsobuje problémy funkce *Rychlé vypnutí*. Máte ve Windows 98/ME spuštěný na pozadí antivirový program? I ten může být zdrojem potíží.

ŘEŠENÍ 1: Poškozený zvukový soubor. Zvuky ve Windows můžete vypnout klepnutím na nabídku *Start/Nastavení /Ovládací panely/ Zvuky*. V poli *Události* klepněte na položku *Konec Windows*. V části okna s názvem *Zvuk* najdete položku *Název*. V ní můžete vidět název souboru přehrávaného při ukončování Windows (např. TADA.WAV). Vypnutí zvuku provedete přiřazením položky (*není*) právě na místo výše uvedeného souboru. Od této chvíle se s vámi Windows budou loučit potichu, a nebudou mít tím pádem možnost ztroskotat na nějakém poškozeném zvukovém souboru.

ŘEŠENÍ 2: Chybný ovladač. Ukazuje vám *Správce zařízení* (dostupný přes *Ovládací panely/Systém/karta Správce zařízení*) nějaký konflikt zařízení? Jak jej prověřit a případně odstranit, se dozvíte v tipu č. 16. Ale i když *Správce zařízení* ukazuje, že všechny části systému pracují bezchybně, vyplatí se i v tomto případě aktualizace ovladačů. Podívejte se na internetové stránky výrobců vašeho hardwaru, zdali nejsou k dispozici nějaké updaty týkající se odstranění problémů při vypínání počítače.

Ovladače se ostatně nepoužívají pouze pro ovládání hardwaru, ale i při instalaci softwaru. Typickým příkladem jsou třeba antivirové programy. Ovladače těchto programů také můžete testovat pomocí prostředků Windows.

K tomuto účelu ve Windows 98 spusťte počítač a držte stisknutou klávesu Ctrl. Jakmile se objeví startovací nabídka, zvolte položku *Potvrdit krok za krokem*. Následující položky potvrďte stiskem tlačítka **A** (Ano): *Chcete zpracovat registr systému*

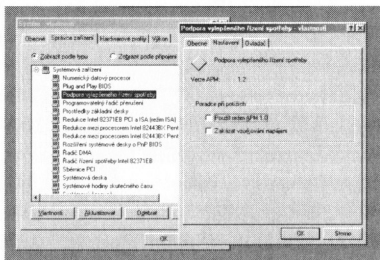
DEVICE:=C:\WINDOWS\HIMEM.SYS

DEVICE:=C:\WINDOWS\IFSHLP.SYS

Načíst grafické rozhraní (WIN)

Nahrát všechny ovladače Windows

U všech ostatních položek stisknete tlačítko **N** (Ne). Při dotazu na nahrání konkrétního ovladače se sami rozhodněte, zda jej chcete nahrát, či ne. Pokud jej zamítnete, poznamenejte si jeho jméno. Po nastartování Windows je hned zase vypněte. Pokud se vypnutí zdáří, našli jste viníka, jenž vám způsobuje problémy

Advanced Power Management: Někdy může způsobovat problémy při vypínání počítače i podpora vylepšeného řízení spotřeby

při vypínání. Tento proces je nutné opakovat několikrát, pokaždé ale při spouštění Windows deaktivujte pouze jeden ovladač.

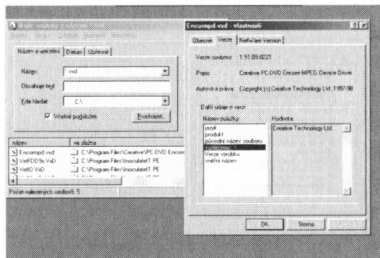
Dále klepněte na *nabídku Start/Najít/Soubory či složky* a do políčka *Název* zadejte jméno inkriminovaného ovladače a stiskněte tlačítko *Najít*. Tak najdeme umístění ovladače a program, jemuž patří. Výrobce ovladače najdeme tak, že na soubor klepneme pravým tlačítkem myši a z kontextového menu zvolíme příkaz *Vlastnosti* a klepneme na kartu *Verze*.

Zeptejte se výrobce tohoto programu, zda existuje update, jenž odstraní problém s vypínáním počítače. Pokud neuspějete, nezbyvá vám nic jiného, než se na sebe zlobit, že jste špatně nakoupili, anebo se programu zbavit.

Ve Windows ME postupujte následovně. Klepněte na *nabídku Start/Spustit* a do políčka *Otevřít* zadejte příkaz **msconfig**. Na kartě *Obecné* zvolte v poli *Výběr spouštění* možnost *Výběrové spuštění* a odstraňte zatržítko u volby *Načíst statické ovladače VxD*. Potvrďte stiskem tlačítka *OK* a vypněte počítač. Pokud se počítač vypne bez problémů, zpět zatrhněte políčko u volby *Načíst statické ovladače VxD* a klepněte na kartu *Statické ovladače VxD*. Zde odstraňte u jednoho ovladače zatržítko a vypněte počítač. Tento postup opakujte tak dlouho, dokud se vám ne-

podarí docílit bezchybného vypnutí počítače. Pak postupujte stejně jako v případě operačního systému Windows 98.

Ve Windows 95 určité viníka takto: V *nabídce Start/Spustit* zadejte do políčka *Otevřít* příkaz **Sysedit** a potvrďte stiskem tlačítka *OK*. Přepněte se do okna s otevřeným souborem **SYSTEM.INI** a na-

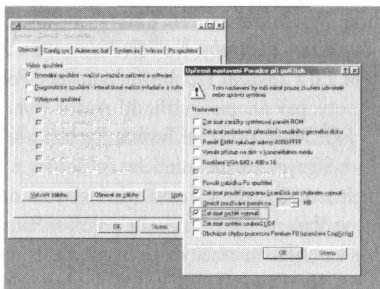
Viník nalezen: Jestliže se vám podařilo vypátrat, který ze ovladačů zabráňuje korektnímu ukončení Windows, je třeba jej smazat a znovu nainstalovat

jděte tam odstavec [386Enh]. V tomto odstavci napište před každý řádek, jenž začíná slovem „Device=“ a končí řetězcem „386“, znak středníku (;). Tím zabráníte tomu, aby se kterýkoliv ze zde uvedených ovladačů zavedl do systému. Nyní soubor SYSTEM.INI uložte a restartujte počítač. Po nastartování počítače jej znovu vypněte a znovu spusťte. Jestliže se počítač vypnul v pořádku, odstraňte v souboru SYSTEM.INI všechny středníky a nechte jej pouze u jednoho ovladače. Opět restartujte počítač a pozorujte, jak probíhá vypínání. Tento postup opakujte tak dlouho, dokud nenajdete ovladač, který špatné vypnutí počítače způsobuje. Vadný ovladač je pak třeba nahradit jeho aktualizovanou verzí.

ŘEŠENÍ 3: Špatně nakonfigurovaná komponenta. Podívejte se do manuálu, zdali máte všechny hardware správně nainstalovaný a nastavený. To se týká zvláště ISA karet, jež často mají hodně přepínačů (jumperů), a ty musí být nastaveny správně.

ŘEŠENÍ 4: Programy běžící na pozadí. Stiskem klávesové zkratky Ctrl-Alt-Delete si vyvoláte seznam aplikací, které jsou v daném okamžiku aktivní. Bohužel není tento seznam úplný. Pro vyhledání viníka použijte postup popsany v tipu č. 24, řešení č. 3.

ŘEŠENÍ 5: Špatné nastavení funkce Power Management. Využívá váš počítač nejnovější verzi úsporného režimu *Advanced Management 1.2*? Pak za špatné vypínání může chybná konfigurace této funkce. Ve *Správci zařízení (Ovládací panely/System/karta Správce zařízení)* vyberte po-

Sbohem Rychlé vypnutí: Pokud je funkce Rychlého vypnutí povolena, ovladače se při vypínání nedeaktivují a v některých případech mohou způsobit problémy

ložku *Systémová zařízení* a zde poklepejte na položku *Podpora vylepšeného řízení spotřeby*. Na kartě *Nastavení* zatrhněte volby *Použít režim APM 1.0* a *Zakázat vzorkování napájení*. Pokud ale jsou již obě volby zatrhnuty, pak naopak zatrhnutí zrušte. Nyní restartujte počítač.

ŘEŠENÍ 6: Zakázání funkce Rychlého vypínání. Tuto funkci ve Windows 98 vypnete následujícím způsobem. V nabídce *Start/Programy/Příslušenství/Systémové nástroje* klepněte na program *Systémové informace*. V menu *Nástroje* zvolte položku *Pomůcka systémové konfigurace*. Zde klepněte na tlačítko *Upřesnit* a zatrhněte volbu *Zakázat rychlé vypnutí*. Nyní vypněte počítač. Pokud vše proběhne bezchybně, toto nastavení neměňte.

ŘEŠENÍ 7: Problémy s antivirovými programy. Máte svoje antivirové programy od firem Symantec nebo McAfee konfigurovány tak, že vámověřují při startu disketovou mechaniku? I tato funkce může způsobit problém při vypínání počítače a vůbec nezáleží na tom, zda v mechanice je disketa, nebo není. Podívejte se do manuálu vašeho programu, jak se dá tato funkce vypnout.

ŘEŠENÍ 8: Přetrvává problém i přes všechny výše uvedené rady? Další možné podněty vám dává přímo firma Microsoft na internetové adrese <http://support.microsoft.com/support/kb/articles/Q238/0/96.ASP> a [.../Q202/6/33.ASP](http://support.microsoft.com/support/kb/articles/Q202/6/33.ASP) pro Windows 98, dále na adrese [.../Q273/7/46.ASP](http://support.microsoft.com/support/kb/articles/Q273/7/46.ASP) pro Windows ME a na adrese [.../Q145/9/26.ASP](http://support.microsoft.com/support/kb/articles/Q145/9/26.ASP) pro Windows 95. Kromě toho nabízí firma Microsoft ke stažení balíček při problémech s vypínáním počítače ve Windows 98 Second Edition. Najdete jej na adrese <http://windowsupdate.microsoft.com>.

Upozornění: Další informace k tomuto tématu můžete najít i v článku *Chyby ve Windows* a jak na ně, jenž byl uveřejněn v časopise PC WORLD 7/2001 (typy č. 7 a 8).

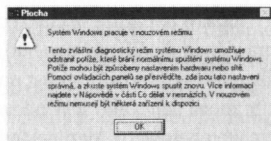
19. WINDOWS

Náhlé ukončení aplikace s porušením ochrany

CHYBA: *Pracujete ve Windows, a vtom se nečekaně objeví dialogové okno s následujícím chybovým hlášením:* Program provedl neplatnou operaci a bude ukončen. Pokud potíže přetrvají, obraťte se na výrobce tohoto programu. *Někdy se dokonce objeví obávaná modrá obrazovka s hlášením:* Objevila se výjimka XY na adrese xxxx:xxxx.

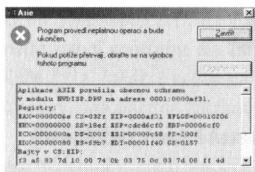
PŘÍČINA: Chyba porušení ochrany a nejružnější výjimky se objevují v tom případě, když nějaký program nebo hardwarová součást pošle procesoru žádost o vykonání nějaké nedovolené operace. Touto operací může kupříkladu být nějaký příkaz, jenž má procesor vykonat. Nebo může jít o případ, kdy program chce získat přístup k datům v operační paměti. Problém nastane pak tehdy, když tato data v této paměti nejsou ta pravá anebo když k těmto datům program nemá přístupová práva. V tomto případě pak procesor posílá operačnímu systému chybové hlášení. Podle obtížnosti této chyby Windows zprávu zobrazí buď v obyčejném dialogovém okně, nebo jako modrou obrazovku. Chybu, kterou způsobí nějaká aplikace, Windows obvykle ukazují v dialogovém okně. Chybu způsobenou na základě problémů s hardwarem, například při potížích s ovladači nebo kvůli vadným paměťovým modulům, řeší Windows modrou obrazovkou.

ŘEŠENÍ 1: Nejprve byste měli zjistit, zda se tato chyba objevuje vždy při stejné operaci, například tehdy, když pracujete s jistou aplikací. Je-li to tento případ, měli byste kontaktovat prodejce programu, zda nemá nějaký update, jenž by tuto chybu odstranil.

Ohraničení oblasti výskytu chyb:

Pokud se v nouzovém režimu neobjevuje žádné chybové hlášení, není problém ani v hardwaru, ani v poškozené instalaci Windows

20. TISKÁRNA

Potíže při tisku dokumentů s obrázky

CHYBA: Rozhodli jste se, že si vytisknete obrázek. Vaše tiskárna vám ale na hlásí zprávy typu: 20 Mem Overflow (Hewlett-Packard), Mem Overflow (Epson), Out of Memory, Call Service F2 či Memory Overflow (Kyocera), Buffer Overflow (Oki) apod. Tiskárna neodpovídá, případně hlášení vypíše jen krátce a obrázek tiskne po kouscích na několik listů.

PŘÍČINA: Paměť PCL laserových tiskáren (Printer Control Language) je poměrně malá. Pro vytištění jednoho obrázku na celou stránku jim proto nemusí vystačit kapacita jejich operační paměti, a to zvláště při tisku velkých obrázků. Druhou možností je to, že počítač do tiskárny posílá data příliš rychle, neboť má operační paměť daleko větší.

ŘEŠENÍ 1: Úprava nastavení ovladače tiskárny. Jestliže s vámi tiskárna přestala komunikovat, uveďte ji pomocí tlačítek *Reset* a *Online* (nebo také vypnutím a opětovným zapnutím tiskárny) zpět do provozu. Dále si zkontrolujte velikost paměti nastavenou ovladačem tiskárny. Klepněte na *nabídku Start/Nastavení/Tiskárny*. Klepněte na tiskárnu pravým tlačítkem myši a z kontextového menu vyberte příkaz *Vlastnosti* a klepněte na kartu *Možnosti zařízení*. V políčku *Paměť tiskárny* musí zadaná velikost souhlasit s velikostí skutečně nainstalované paměti v tiskárně.

ŘEŠENÍ 2: Omezení rozlišení. Menší rozlišení pochopitelně znamená méně dat. Vyberete-li si tedy rozlišení 600 dpi namísto 1 200 dpi, zabere obrázek při nižším rozlišení pouze čtvrtinu paměti, kterou by zabral při rozlišení vyšším. Na tiskárně můžeme rozlišení nastavit tak, že před tiskem z nějaké aplikace příkazem *Soubor/Tisk* stiskneme po výběru tiskárny tlačítko *Vlastnosti*.

ŘEŠENÍ 3: Zvýšení kapacity paměti. Souhlasí vám nastavení ovladače tiskárny a musíte často tisknout při vysokém rozlišení? Pak vám nezbyvá nic jiného, než zvýšit kapacitu paměti tiskárny.

21. TISKÁRNA

Tiskárna trvale odmítá pracovat

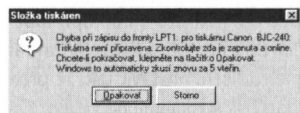
CHYBA: Místo toho, aby tiskárna tiskla dokumenty, které se na ni posílají, hlásí pouze tu stejnou zprávu: Chyba při zápisu do fronty LPT1: pro tiskárnu XY. Tiskárna není připravena. Tisk z jiných aplikací na stejnou tiskárnu je rovněž bezúspěšný.

PŘÍČINA: Operační systém nemůže poslat na tiskárnu data, neboť tato není připravena. Je dost dobře možné, že jste třeba jenom zapomněli tiskárnu zapnout, případně ji přepnout do režimu on-line. Toto hlášení se však objevuje také tehdy, když je kabel k tiskárně připojen nesprávným způsobem, anebo když je poškozený. Další možností je poškozený paralelní port.

ŘEŠENÍ 1: Nejprve ze všeho zkontrolujte připravenost tiskárny – většinou se jedná o LED diodu s nápisem *Online*. Nesvítí? Pak stiskněte na tiskárně tlačítko *Online*, případně tiskárnu vypněte a znovu zapněte.

Pokud ani potom kontrolka nesvítí, ověřte si, zda nemáte otevřený kryt tiskárny. Pokud i toto je v pořádku, zkontrolujte usazení toneru, popř. inkoustových zásobníků.

ŘEŠENÍ 2: Nejeví-li ani nadále tiskárna žádné známky života, pak může být špatná napájecí šňůra. Zkuste ji vyměnit za jinou.

Tiskárna nereaguje: Většinou je to vina špatného nebo nedbale připojeného kabelu. Také zásobník inkoustu může být v tiskárně špatně posazený.

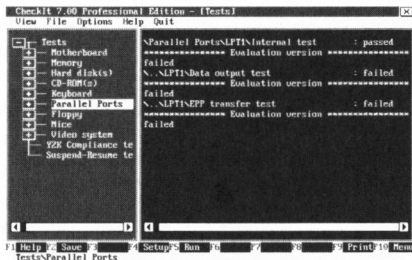
ŘEŠENÍ 3: Svítí vám kontrolka signalizující připravenost tiskárny k činnosti? Pak vyzkoušejte, zdali je dobře upevněn kabel vedoucí od tiskárny k počítači jak v paralelním portu počítače, tak v portu na tiskárně. Tento kabel má u zásuvky vždy dva šroubky, kterými se pevně přišroubuje k portu, aby dobře držel. Máte

zásuvku na konci kabelu přišroubovanou, anebo pouze zastrčenou do počítače? Samozřejmě i kabel může být vadný – zkuste jej vyměnit za jiný.

ŘEŠENÍ 4: Pokud ani toto nepomůže, je pravděpodobně zničený paralelní port. Jeho funkčnost můžete otestovat například demoverzí programu **Check-It**. Tato aplikace je určena pro Windows 95/98/ME a 2000 a najdete ji **na našem CD** nebo na internetové adrese www.tssc.de/products/chpe/ch_pe.htm (CH7PE-PRE-E.EXE, 688 KB). Při instalaci se software kopíruje na disketu, z níž potom musíte počítač nastartovat. Pokud budete pracovat s demoverzí, objeví se po spuštění programu nejprve okno s upozorněním na registraci. Stiskněte klávesu Alt+E a vyčkejte nějakou dobu, během níž budete upozorněni na to, že si tento program můžete koupit. Potom si z menu *View/Tests* vyberete položku *Parallel Ports* a klávesou F5 test spustíte. Jestliže se v pravé části okna objeví oznámení *Parallel Ports\LPT1\Internal test:passed*, pak paralelní port ve zkoušce obstál a je v pořádku. V případě, že se ve výsledcích testu objeví slovíčko **failed**, je port vadný.

Mimochodem: Demoverze přináší jako výsledek testů *output test* a *transfer test* ve většině případů výsledek **failed**. Nenechte se ale tímto výsledkem znepokojit, jelikož tyto testy se dají provádět pouze s plnou verzí programu.

Poznámka: Tiskárnu můžete samozřejmě otestovat také tak, že ji připojíte k jinému počítači.

Funkčnost paralelního připojení tiskárny můžete zjistit
v programu Check-It

22. TISKÁRNA

Nelze nainstalovat ovladač tiskárny

CHYBA: Při pokusu o instalaci nové tiskárny se objeví hlášení: Průvodce přidáním tiskárny nenašel vhodnou zásuvku pro tiskárnu. Restartujte Windows a zkuste to znovu.

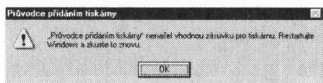
PŘÍČINA: Příčina je v samotném operačním systému. V případě, kdy by váš počítač neměl k dispozici ani paralelní, ani sériový port pro připojení tiskárny, zůstala by formálně pro tisk dostupná pouze zásuvka FILE: pro tisk do souboru. A v tomto prostředí opravdu průvodce pro instalaci a správu tiskáren by opravdu neměl co na práci.

Jestliže se vám tedy taková chyba objeví, příčinou je pravděpodobně poškození souboru SPOOL32.EXE – což je právě onen správce odpovídající za instalaci a správu tiskáren.

ŘEŠENÍ: Je třeba soubor SPOOL32.EXE vrátit zpět do operačního systému. Ve Windows 98 to lze provést pomocí utility *Kontrola systémových souborů*. Klepněte na nabídku *Start/Spustit* a do políčka *Otevřít* zadejte příkaz *sfc*. Nyní zvolte položku *Z instalační diskety extrahovat jeden soubor* a jako soubor, který chcete extrahovat, zadejte systémový soubor SPOOL32.EXE. Klepněte na tlačítko *Spustit* a do políčka *Obnovit* zadejte cestu ke složce Win98 na vašem instalačním CD Windows 98. Potvrďte stiskem klávesy *OK*.

Ve Windows ME nelze žádné dva soubory navzájem zaměňovat, ne-

boť je spuštěna funkce ochrany systémových souborů. Této funkce se potřebujeme zbavit, což uděláme tak, že počítač nastartujeme v režimu MS-DOS. Vzhledem k tomu, že ve Windows ME možnost nastartovat v režimu

Průvodce přidáním tiskárny nenašel žádnou vhodnou zásuvku: Jediným řešením je obnovit soubor SPOOL32.EXE

MS-DOS chybí, musíme použít startovací disketu. Tu si vytvoříme přes *Ovládací panely/Přidat nebo odebrat programy*, kde klepneme na kartu *Spouštěcí disketa* a pak na tlačítko *Vytvořit disketu*. Pak nastartujeme počítač z diskety a na stavovém řádku zadáme příkaz: ***extract /I c:\windows\system c:\windows\options\install\win_17.cab spool32.exe***

Jestliže příkaz ***extract*** hledaný soubor nenajde, nahraďte ve druhé cestě slovo ***install*** slovem ***cabs***.

Ve Windows 95 nám k obnovení souboru pomůže instalační CD disk Windows. Spustíme program **Příkazový řádek MS-DOS** a na stavový řádek zadáme tento příkaz:

extract /a /I c:\x\win95\win95_02.cab spool32.exe

Řetězec x představuje cestu k CAB souborům. Většinou se jedná o označení CD-ROM mechaniky. Nyní restartujeme počítač. Při startu počítače stiskneme klávesu F8 a ze startovací nabídky zvolíme položku *Jen systém MS-DOS*. Konečně pomocí příkazu: ***move c:\spool32.exe c:\windows\system*** přesuneme soubor na místo, kam patří.

23. TISKÁRNA

Čas od času nelze komunikovat se síťovou tiskárnou

CHYBA: *Síťová tiskárna se zdá v pořádku nainstalovaná, přesto při tisku z některých aplikací dostáváme hlášení o tom, že ovladač tiskárny nelze otevřít, nebo že nelze připojit síťovou tiskárnu apod.*

PŘÍČINA: Možná, že název vaší síťové tiskárny obsahuje mezery. Ty jsou sice dovoleny, ale zejména starší programy tyto mezery chápou jako oddělovače a tím pádem špatně interpretují název tiskárny. Další možností může být chybná interpretace názvu tiskárny v UNC notaci (Universal Naming Convention) – například `|Server|Netprinter`.

ŘEŠENÍ 1: V názvu tiskárny nepoužívejte žádné mezery, nýbrž podtržítka (_). Na počítači, kde je sdílená síťová tiskárna, klepněte na nabídku *Start/Nastavení/Tiskárny*, klepněte pravým tlačítkem myši na název tiskárny a z kontextového menu vyberte příkaz *Sdílení*. V políčku *Název sdílené položky* změňte název tiskárny. U počítačů, které tuto tiskárnu používají, opět klepněte na nabídku *Start/Nastavení/Tiskárny* a pak pravým tlačítkem na ikonu této tiskárny. Z kontextového menu vyberte příkaz *Vlastnosti* a klepněte na kartu *Podrobnosti*. Stiskněte tlačítko *Přidat port* a do políčka *Zadejte síťovou cestu k tiskárně* napište opravenou cestu.

ŘEŠENÍ 2: Přiřadte tiskárně místo UNC notace pomocí dvou zpětných lomítek virtuální lokální port. Klepněte na nabídku *Start/Nastavení/Tiskárny* a stiskem pravého tlačítka myši na ikonu tiskárny vyvolejte kontextové menu. Z něj zvolte příkaz *Vlastnosti* a kartu *Podrobnosti*. Označte si cestu v poli *Tisk do portu* a zkopírujte si ji pomocí Ctrl+C do schránky. Stiskněte tlačítko *Zachytávat port tiskárny* a v poli *Zařízení* si zvolte nějaký volný virtuální paralelní port. Do pole *Cesta* vložte pomocí Ctrl+V cestu k tiskárně. Zatrhněte volbu *Znovu připojit při přihlášení* a potvrďte. Zásuvku potom vyberte v poli *Tisk do portu*.

24. TISKÁRNA

Tiskárna odmítá pracovat

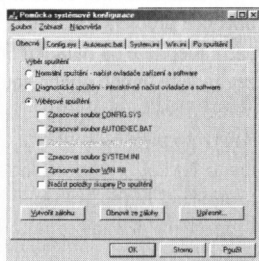
CHYBA: Namísto vytištěného dokumentu občas obdržíte hlášení o tom, že aplikace Spool32 provedla neplatnou operaci a bude ukončena. Pokud potíže přetrvávají Po klepnutí na tlačítko Podrobnosti se jako důvod této chyby uvádí porušení ochrany, výjimka, neplatnost stránky apod. V tisku lze pokračovat až po restartu počítače.

PŘÍČINA: Pravděpodobnou příčinou je chyba v ovladači nebo jiném programu, která zabraňuje aplikaci **Spool32** ve správné funkci.

ŘEŠENÍ 1: Nainstalujte si nejaktuálnější ovladače pro svoji tiskárnu – tím možná časem problém sám od sebe zmizí. První zastávkou při hledání ovladače by měla být internetová stránka výrobce tiskárny, potom stránky věnované ovladačům obecně (například **www.windrivers.com**).

ŘEŠENÍ 2: Nenašli jste žádný vhodný ovladač, případně vám aktualizace ovladače nepomohla? Pak deaktivujte ukládání vašich tiskových úloh na disk (tzv. spooling) a zkuste posílat data přímo na tiskárnu. Tím se vyhnete spoustě problémů souvisejících s tzv. tiskem na pozadí, což je hlavní funkce ovladače **Spool32**. Nevýhodou přímého posílání dat na tiskárnu je delší doba tisku související s tím, jak aplikace postupně posílá data do tisku.

Spooling deaktivujete takto: V nabídce *Start/Nastavení/Tiskárny* klepněte pravým tlačítkem myši na tiskárnu a z kontextového menu vyberte příkaz *Vlastnosti*. Klepněte na kartu *Podrobnosti* a tam stiskněte tlačítko *Zařazová-*

Snadné změny v systému: Pomocí utility „Pomůcka systémové konfigurace“ máte vše pod dohledem a změny můžete kdykoliv vrátit

ní. Jako formát dat nastavte parametr RAW a zvolte možnost *Posílat data přímo na tiskárnu*.

ŘEŠENÍ 3: Ještě stále vám naše tipy nepomáhají? Pak byste si měli ověřit, zda problémy s tiskem nezpůsobuje nějaká jiná aplikace. To v operačním systému Windows 98/ME provedete velmi snadno. V nabídce *Start/Spustit* napište do políčka *Otevřít příkaz* **msconfig** a potvrďte stiskem tlačítka *OK*. Tím se spustí program **Pomůcka systémové konfigurace**. V poli *Výběr spuštění* zvolte variantu *Výběrové spouštění* a zrušte všechna zaškrtnutí u položek jako je *Zpracovat soubor CONFIG.SYS* apod. Restartujte počítač. Pokud po restartu počítače můžete bez problémů tisknout, znamená to, že problémy s tiskem způsobuje nějaký jiný program. Zjištění viníka je však značně zdouhává. V poli *Výběr spouštění* znovu zaktivujte položku *Normální spuštění-načíst ovladače a software*. Nyní na kartách *Config.sys*, *Autoexec.bat*, *Po spuštění* a *Win.ini* (zde pouze položky *load=* a *run=* v sekci *[windows]*) postupně deaktivujte jednu položku po druhé, a vždy po deaktivaci jedné položky restartujte počítač a zkuste tisknout. Samozřejmě je třeba mít deaktivovanou vždy pouze jednu položku.

V okamžiku, kdy se vám podaří bez problémů tisknout, jste odhalili původce problémů s tiskem. Nyní je třeba ještě vypátrat, které aplikaci patří. Klepněte na nabídku *Start/Najít/Soubory* či *složky*. Do políčka *Název* zadejte jméno onoho souboru. Tak najdeme, ve které složce problematická aplikace leží. Výrobce tohoto softwaru zjistíte klepnutím pravým tlačítkem myši na soubor a zvolením příkazu *Vlastnosti* z kontextového menu. Na kartě *Verze* se nachází všechny potřebné informace. Pokud tuto aplikaci bezpodmínečně nepotřebujete, měli byste ji odinstalovat. V opačném případě je nutné vyhledat update, jenž tyto problémy odstraní.

Ve Windows 95 podobná pomůcka bohužel neexistuje. Konfigurační soubory si proto musíte upravit sami. Návod k tomu, jak v jednotlivých případech postupovat, se dozvíte na internetové adrese <http://support.microsoft.com/support/kb/articles/Q156/1/26.asp>

vují se v BIOSu v menu *Peripheral Setup, On-Board Serial Port A/B* (AMI BIOS), nebo v *Integrated Peripherals, Onboard Serial Port 1/2* (BIOS Award), případně v menu *Advanced, Serial 1/Serial 2* (BIOS Phoenix) nastavením položky *Auto*.

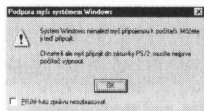
ŘEŠENÍ 5: U některých základních desek přibližně dva roky starých se musí pro port PS/2 zvlášť rezervovat hodnota přerušení. Příkladem mohou být základní desky MSI, konkrétně MS-5119 a MS-5120, u nichž je potřeba přenastavit jumper J14 (viz manuál k základní desce).

ŘEŠENÍ 6: Jednou z příčin, proč nefunguje myš, může být i špatný ovladač myši. Smažte jej a tím donutíte Windows, aby si nainstalovala nový. Restartujte počítač a spusťte *Správce zařízení*. V případě, že nemůžete pohybovat myší, postupujte takto: Klávesovou zkratkou Ctrl+Esc otevřete nabídku *Start*. Kurzorovými klávesami se přesuňte na položku *Nastavení/Ovládací panely* a stiskněte klávesu Enter. Kurzorovými klávesami vyberte ikonu *Systém* a potvrďte výběr stiskem klávesy Enter. Opět kurzorovými klávesami se přesuňte na kartu *Správce zařízení* a stiskněte dvakrát klávesu Tab. Přesuňte se pomocí kurzorových kláves na položku *Myš* a klávesou + ji rozevřete a vyberte váš typ myši. Nyní stiskněte třikrát klávesu Tab a jednou klávesu Enter. Tak stávající ovladač myši odstraníte. Po restartování počítače Windows poznají typ myši a potřebné ovladače si nainstalují buď z diskety, nebo z instalačního CD disku Windows.

ŘEŠENÍ 7: Máte sériovou myš, jež vlastně patří připojit na port COM, napojenou přes redukci na portu PS/2? Pak si sériová myš nerozumí s protokolem PS/2. Tuto informaci nenaleznete v žádné příručce. Podle firmy

Logitech rozumí oběma protokolům jen ty myši, u nichž je na spodní straně vyznačeno číslo M-RG53, M-RG45 nebo M-RK45.

Jestliže si vaše sériová myš nerozumí s protokolem PS/2, nezbyvá nic jiného, než si koupit myš určenou přímo pro zásuvku PS/2, nebo sériovou myš připojit na port COM.

Windows očekávají myš – je řada způsobů, jak ji najít.

PC WORLD

MAGAZÍN DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

K dostání u všech (lepších) prodejců

nebo na adrese:

IDG Czech, a. s., Seydlerova 2451, 158 00 Praha 5

tel. 02/570 88 161, fax 02/652 08 12,

e-mail: predplatne@idg.cz

KAŽDÝ 4. TÝDEN V MĚSÍCI V PRODEJI

CD-ROM V KAŽDEM ČÍSLE

AKTUÁLNÍ INFORMACE Z IT

TOP 100 PRODUKTŮ NA NAŠEM TRHU

TIPY, TRIKY, RADY, UŽIVATELSKÉ PŘÍRUČKY